

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, LIEPA - JULY 19, 1989

Nr. 139

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Žinios iš vyskupijų

Klaipėda. 1988 m. lapkričio 24 d. valdžios sprendimu tikintiesiems pagaliau buvo gražinta Klaipėdos Marijos-Taikos Karalienės bažnyčia. Lapkričio 25 d. atgautoje šventovėje, gausiai dalyvaujant Klaipėdos katalikams, buvo atlaikytos pirmos šv. Mišios. Šv. Mišias aukojo vyskupas Antanas Vaičius, Telsių vyskupijos dekanai ir Klaipėdos dekanato kunigai.

Klebonui pakartotinai teko raginti choristus sugiedoti atvykusiems į pamaldas valdžios atstovams „Ilgiausių metų“. Žemaičiams atrodė nebūtina iškilmingai dėkoti tiems, kurie tik atitaisė savo pirmtakų-stalinistų tikintiesiems padarytą skriaudą. Sugrąžinti pavogtą daiktą nėra nuopelnas, o paprasčiausia pareiga.

Kaunas. 1988 m. rugsėjo 25 d. kardinolas Vincentas Sladkevičius vizitavo Kauno arkidiedrą-baziliką. Gausiai tikinčių

*Eina nuo 1972 metų,
Perskaitė duok kitam!
Jei gali, padaugink!*

jų miniai kardinolas kalbėjo, kad ypatingą vietą visame Lietuvos Katalikų Bažnyčios gyvenime užima Dievo Motina Marija, kas itin mūsų ryškūs šiais Marijos globai pavestais metais: atgauta Lietuvos vėliava, inteligentija susibūrė į Sąjūdį kovai už dvasinį ir ekonominį Tėvynės atgimimą. Tačiau dar daug žaidžių yra Bažnyčioje, kalbėjo kardinolas, tai ir Vilniaus katedra, paversta Paveikslių galerija, ir išniekinta Šv. Kazimiero bažnyčia, iki šiol negražinta Klaipėdos Taikos Karalienės šventovė; tremtyje tebelai komi Vilniaus arkivyskupijos vyskupas Julijonas Steponavičius, kun. Sigitas Tamkevičius.

Baigdamas kardinolas drąsino tikinčiuosius, tvirtindamas, kad Dievo Motina budi ir rūpinasi Lietuva, kaip rūpinosi jaunavedžiais Galilėjos Kanos vestuvėse, iš mūsų pusės būtina sąlyga – pasitikejimas jos Motiniška globa.

Lietuvoje

Už vieno stalo Sąjūdis, Laisvės Lyga, Helsinkio grupė ir visi demokratai

Vilnius. 1989 liepos 12. (LIC) Apie dešimt tūkstančių žmonių susirinko Vilniaus Kalnų parke paminėti Taikos sutarties tarp Nepriklausomos Lietuvos ir Sovietų Rusijos pasirašymo 69-tąsias metines.

Mitingas prasidėjo eisena nuo Gedimino aikštės, kur liepos 11 d. bado streiką baigė Lietuvos Laisvės Lygos narys Vytautas Milvydas, 40 dienų prabėdęs už Molotovo-Ribentropo pakto padarinių anuliavimą. Jį pakeitė Antanas Terleckas. Iš ten minia nužygiavo į Kanų parką, kur mitingui vadovavo Viktoras Petkus.

Lietuvos Laisvės Lygos atstovas Terleckas perskaitė igaliojimą užsienyje veikiančiam VLIKui. Ten nurodyta, kad TSRS privalo laikytis 1920 m. liepos 12 d. pasirašytos taikos sutarties, kad „Lietuvos okupacija minėtos Taikos sutarties nederina. Reikalaujama nedelsiant išvesti okupacines kariuomenes iš Pabaltijo kraštų tokiu būdu ištaisant Maskvos įvykdytą taikos sutarčių sulaužymą. VLIKas igaliojamas šiuos reikalavimus kelti pasaulyje.

Patriotinės jėgos kartu

Mitinge kalbėjo ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Kauno tarybos narys ir TSRS Aukščiausiosios tarybos deputatas Egidijus Klumbys. Pasak Sąjūdžio Informacinę agentūrą, Klumbys pažymėjo, kad Lietuvoje „susiduria šalies okupanto interesai su okupuotos šalies interesais“. Ir tikti per liepos 12 d. sutarties tęstinumą pripažinimą „baigsis visi nesupratimai!“ santykiuose su Lietuva. „Prieš metus visa tauta pajudėjo į nepriklausomybę“, sakė Klumbys. „Kas prieš metus buvo daug kam nesuprantama, tapo realybe. Konsoliduojasi patriotinės jėgos. Už vieno stalo susėdo Sąjūdis, Laisvės lyga, Helsinkio grupė, Krikščionys

demokratai, demokratai, socialdemokratai ir eilė kitų organizacijų... Visi pagaliau suprato, kad būtina vienybė tarpusavyje supratimas bei pakantumas, nes jungia mus bendras tikslas – nepriklausomos Lietuvos atkūrimas“.

Liepos 21-ji – melo diena

Jonas Gelažius, Lietuvos demokratų politinės partijos narys, perskaitė mitingo dalyvių kreipimąsi į TSRS liaudies deputatus iš Lietuvos, prašant dėti pastangas, kad š.m. liepos 21 d. „nebūtų švenčiama, tai yra nekeliamos valstybinės vėliavos ir apsieita be jokių šventinių renginių. Prašome pareikalauti iš TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo oficialiai pripažinti, kad liepos 21 d. Lietuvoje nėra tautos šventė“.

1940 m. liepos 21 d. vadina masis „liaudies seimas“ priėmė deklaraciją apie valstybės santvarką, kuria „Lietuvoje įvedama tarybų santvarka. Lietuva skelbiama Socialistine Tarybų Respublika“.

Tarp mitingo kalbėtojų buvo ir Lietuvos politinių kalinių gelbėjimo komiteto pirmininkas Povilas Pečeliūnas, Lietuvos Laisvės Lygos atstovai, Eduardas Vilkas, Jurijus Rodovičius, Tautinės jaunimo sąjungos narys Gytis Karalius, buvęs politinis kalinys Boleslovas Lizūnas, padėkojęs Petriui Cidzikiui, badavusiam dėl jo išvadavimo, Lietuvos Helsinkio grupės narė Nijolė Sadūnaitė, taip pat svečiai iš Gardino, Latvijos nepriklausomybės judėjimo ir Armėnijos.

– **Washington** Valstybės departamentas pranešė, jog žuvusiems lektuvui nelaimėje, kai buvo nušautas Irano lektuvas su 290 asmenų, už kiekvieną žuvusį bus išmokėta po 250,000 dol.

JAV prezidentas ir Barbara Bush pas Olandijos karalienę Beatrix, antra kairėje, jos vyras princas Claus, antras iš dešinės, princesė Margriet, dešinėje, ir jos vyras Pieter van Vollerhoven, kairėje, prieš pietų karalienės rūmuose Hagoje.

Sąjūdžio pirm. V. Landsbergis Amerikoje

„Maskva turės apsispręsti, pagaliau ir jūs...“

New Yorkas, 1989 liepos 12. (LIC) Savo pirmąją kaip Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininko kelionę į vakarus vytautas Landsbergis pradėjo vakarų Vokietijoje, kur dalyvavo Europos lietuvių dienose Vasario 16-tos gimnazijos patalpose Hiutenfelde.

Washingtono svečiai pernakvojo Lietuvos pasiuntinybėje. Prieš išvykdamas į New Yorką, Vytautas Landsbergis šėjo susitikti su dienraščio „Washington Post“ vedamųjų skyriaus vienu iš redaktorių ir su atstovu iš amerikiečių dokumentinių filmų kompanijos, kuri svarsto galimybes susukti filmą apie Lietuvą.

Pas New Yorko merą

New Yorko liepos 5-7 d. Lietuvių Informacijos centro vedėja Gintė Damušytė, talkinanti žurnalistei Jūratei Kazickaitėi ir advokatui William Hough III, sudarė eilę progų

Prezidentas Olandijoje

Leiden, Olandija. – Pirmą kartą JAV prezidentas lankėsi Olandijoje. Prez. Bushas pagyrė olandus, sakydamas, jog jų draugystė su Amerika yra senesnė negu Amerikos Konstitucija ir kad olandai buvo vieni pirmųjų, kurie turėjo įtakos ir Amerikos kūrėjams. Leideno universitetinio miesto meras Cornelis Goekoop išaiškino, jog prezidento piligrimai protėviai iš čia 1620 m. su Mayflower išplaukė į Ameriką. Francis Cooke ir Hester De La Noye turėjo dukterį vardu Jane, kuri buvo Busho „močiutė“ prieš 11 generacijų. Meras prez. B. Bushui iškėlė jo šeimos „medį“. Prezidentas buvo sujaudintas. Jis savo kalboje pareiškė viltį, kad galutinai sugrius „geležinė uždanga“ ir, kad visa Europa bus laisva. Sovietų Sąjunga neturinti nieko bijoti iš prasidėjusių reformų Rytų Europoje. Gorbačiovo atsiųstas laiškas į 7 valstybių ekonominę konferenciją Paryžiuje kaip tik rodo, kad Sovietai artėja prie vakarų pasaulio.

Landsbergiui painformuoti spaudą ir amerikiečių visuomenę apie padėtį Lietuvoje. Landsbergi priėmė miesto meras Edvardas Kochas, su kuriuo vyko dialogas angliškai. Penkiolikos korespondentų ir miesto štabo narių akivaizdoje, meras ir Sąjūdžio pirmininkas kalbėjo apie pokyčius Lietuvoje. Merą domino Sąjūdžio veikla bei Liaudies deputatų kongresas, ypač Lietuvos delegatų politinė pozicija.

Dienraščių redakcijoje

Įvyko Landsbergio susitikimai su dviejų didžiųjų Amerikos laikraščių – „The New York Times“ ir „The Wall Street Journal“ – redkolegijomis bei interviu su politinės minties žurnalo „National Review“ korespondentu. Nuolat kartojosi vienas amerikiečių klausimas: „Norime atskleidžiant Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininkas. Kaip toli Sąjūdis nori eiti iki politinės nepriklausomybės – ir ar Suomija yra Lietuvai tinkamas pavyzdys? Landsbergis aiškino, kad Sąjūdžio tikslas yra sudaryti sąlygas, kad žmonės galėtų laisvai apsispręsti. Sąjūdis yra judėjimas, ne partija, stengiantis apjungti visus, einantis demokratijos ir pluralizmo keliu, siekiantis tautos apsisprendimo teisės. „Mes žinome, kad kelias

Vatikano ir Lenkijos diplomatiniai ryšiai

Vatikano miestas. – Vatikanas ir Lenkijos vyriausybė tuo pačiu metu paskelbė, kad atstatomi diplomatiniai ryšiai tuoj pat. Tai pirmasis Varšuvos pakto kraštas, kuriam suteikiama šis statusas. Šie pasitarimai užtruko 20 metų. Kuba ir Jugoslavija yra kiti kraštai, kurie turi pilnus diplomatinis ryšius su Vatikanu. Vatikanas nutraukė ryšius su Lenkija 1939 m. rugsėjo 5 d. Vatikano šaltiniai praneša, kad tuoj bus pasikeista atstovais. Popiežius Jonas Paulius II šiuo metu atostogauja italų Alpe ir žinių agentūros negalėjo jo pasiekti komentarams.

nelengvas, tačiau ryžtamės juo eiti“, sakė jis. „Maskva turės su tuo apsispręsti; pagaliau ir jūs turėsite su tuo apsispręsti“, pridūrė Landsbergis.

Suverenumo pareiškimas

Užklaustas apie Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos suverenumo deklaraciją ir jos dabartinę reikšmę respublikos ekonominiams gyvenimui, Landsbergis aiškino, kad Lietuva siekia ekonominio savarankiškumo, vystant tiesioginius prekybinius ryšius su užsieniu bei lygiateisiškos ekonominės partnerystės

su kaimyniniais kraštais.

Išgirdęs apie Sąjūdžio pirmininko vizitą, ambasadorius Hayward Isham, vienas iš pagrindinių Doubleday leidyklos redaktorių, surengė neformalų priėmimą Landsbergiams Manhattan Knickerbocker klube. Sukvietė garbingų amerikiečių svečių – pramonininkų ir kultūrininkų – asmeniškai susipažinti su profesorium ir per jį su Sąjūdžio veikla ir tikslais.

Prof. Landsbergis taip pat susitiko su akademiniu pasaulio, spaudos, profsąjungų ir pabaltiečių atstovais Freedom House, t.y. Laisvės namuose. Šios amerikiečių organizacijos tikslas yra remti ir tvirtinti demokratines institucijas visame pasaulyje. (Bet apie tai rytoj).

Angliakasių streikai Sovietų Sąjungoje

Maskva. – Vakarų Sibiro anglių kasyklų darbininkai, kurių yra maždaug 10,000, streikuoja ir reikalauja daugiau ekonominių ir politinių teisių. Tai nauja protestų banga darbininkų eilėse, kuri Gorbačioviui kelia naujus rūpesčius. Streikas tęsiasi jau 9 dienas. Pranešama, kad keliose vietose Kuznetsko kasyklose atliekami tik patys būtinausi angliakasių darbai. Toje srityje ir kiti darbininkai, kurie turi ryšių su kasyklomis, prisideda prie streiko. Praėjusį pirmadienį atsakė leistas į šachtas visi darbininkai, kol vyriausybė nepristatys reikalingiausių prekių į krautuves, o ypač maisto į vietines krautuves ir tol, kol bus dvigubas būdas, kad Komunistų partijos nariai atskirose krautuvėse gali pirkti maisto, o darbininkams jo nėra, jie susilaiko nuo darbo anglių kasyklose. Streikai plečiasi, nes ir Ukrainoje pradėjo streikuoti. Sovietų vyriausybė neseniai legalizavo streikus.

Reikia pieno ir duonos

Vyriausybė jau pažadėjo pagerinti angliakasių sąlygas, bet jos pastangos nedavė jokių rezultatų. Maskva gauna vietinės valdžios pranešimus, kad, jei nebus pagerintos darbininkų sąlygos, pradės trukti anglių didžiosioms pramonės šakoms. Didžiausias streiko centras yra

Novokuznetsko miestas su 600,000 gyventojų, kuriame labiausiai gyvenimo sąlygos yra pablogėjusios. Pranešama, kad ir kituose miestuose yra panašios sąlygos. Didėja žmonių nepasitenkinimas esama vyriausybe.

Angliakasiai atsisako eiti į darbą ir reikalauja ne tik pagrindinių pragyvenimo sąlygų pagerinimo, bet tuoj pat minia prašo pieno ir duonos, neskaityt didelio butų trūkumo ir aliarmojuojančių higienos sąlygų bei medicinos aprūpinimo trūkumo. Pranešama, kad šioje vietoje padidėjo vaikų skaičius su AIDS ligos virusu, nes naudojami tie patys medicinos įrankiai keliems AIDS liga sergantiems žmonėms.

Streikas plečiasi

Šalia žiaurių medicinos sąlygų, streikininkai reikalauja ir politinių pakeitimų, jog būtų pakeista Konstitucija, kad užsienis galėtų investuoti savo pinigus į ju anglies pramonę. Kremlius esąs labai susirūpinęs nauja padėtimi. Jie reikiša sampatija angliakasiams, tačiau nežino kaip jiems padėti ir kaip išpildyti jų reikalavimus. Laikraštis „Trud“, kuris yra Sovietų darbo unijos leidžiamas, rašo, kad daugiau, kaip tuzinas kitų miestų pritaria streikininkams. Prez. Gorbačiovas pasiuntė specialią komisiją, kad vietoje

TRUMPAI IŠ VISUR

„Chicago Tribune“ reporteris Matt Davis, rašydamas apie susitikimą su Sąjūdžio pirm. V. Landsbergiu, parašė, kad Landsbergis išsireiškęs „autonomine Lietuva“. Kai po atspausdinimo buvo jam pasakyta, jog Landsbergis taip nesakė, kad jis kalbėjo apie suverenią Lietuvą, tai Matt Davis atsakė, kad jis pats taip norėjęs, tad ir parašęs apie „autonominę Lietuvą“. Žinoma, atitaisyto dienraštis neįdėjo.

– **Varšuvoje** Komunistų partijos vadas gen. W. Jaruzelskis pranešė, kad jis pagaliau sutinka kandidatuoti į Lenkijos prezidento postą. Rinkimai turi įvykti šiandien. Už jo kandidatūrą pasisakė Solidarumo vadas Lech Walesa.

– **Maskvoje** AP žinių agentūros pranešimu, apie 200 žmonių susirinko viename vienuolyno kieme, ir pirmą kartą viešai meldėsi Sovietų Sąjungoje už carą Nikolajų II, kuris buvo bolševikų sušaudytas 1918 m. Policija per garsiakalbius bandė išsklaidyti, bet susirinkusieji dar garsiau giedojo religines giesmes. Donskoi vienuolyno kunigas pasakė pamokslą, kuriame kalbėjo apie nužudytą carą ir jo šeimą.

– **Jeruzalėje** Izraelio Pramonės ministeris Ariel Sharon pasiūlė Izraeliui „sulikviduoti“ palestiniečių vadą Arafatą.

– **Amerika** Kalifornijoje išbandė radaru valdomą B-2 moderniškiausią bombonešį, kuris skrido beveik dvi valandas 10,000 pėdų aukštyje ir 200 mylių gerai pasisekė. Tačiau neaišku, ar Kongresas leis toliau šios rūšies bombonešio gaminimą.

– „Southtown Economist“ dienraštis plačiai aprašė pokalbį su Sąjūdžio vadu Vytautu Landsbergiu apie dabartines Lietuvos problemas. Be to, išdėjo didelę ju nutraukę kartu su JAV LB pirm. dr. Antanu Razma.

istirtų darbininkų reikalavimus, bet kaip „Sovietkaja Rosija“ rašo, ir jis nežino ką galėtų efektingesnio pasiūlyti.

Ukrainoje užsidaro kasyklos

Vėliausių žinių pranešimu, Kremlius pasiuntė Politbiuro delegaciją, Sliunkovo vadovaujama, pas Sibiro darbininkus. Neraminančios žinios atėjo į Maskvą, kad darbininkai uždarė 8 kasyklas turtingiausioje anglių klastojimo srityje Donetsko baseine Ukrainoje. AP žinių agentūra rašo, kad atlyginimai nėra pagrindinė streikų priežastis. Jais reikiamas protestas prieš esamą sistemą. Nuosavybės klausimas iškyla pačiu pagrindiniu reikalu, nors visur trūksta maisto ir pačių reikalingiausių prekių.

KALENDORIUS

Liepos 19 d.: Vincentas Paulietis, Aurėja, Galigantas, Mantigailė, Sakalas, Tanga.

Liepos 20 d.: Česlovas, Aurelijus, Jeronimas, Alvydas, Aukštuolė, Vismantė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:31, leidžiama 8:22. Temperatūra dieną 75 l., naktį 59 l.

SKAUTYBĖS Mikolas

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ
Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

BROLIUI LIŪTUI IŠ SKAUTIŠKO RATO PASITRAUKUS

Kai laužui blėstant stovykloje supintomis rankomis ratu sustoję giedame „Ateina naktis“, pajutę Dievo artumą ir dvasinę giminytę greta stovintiems broliui ir sesei, ilgesinčiai dairamės tų, kurių esimą jaučiame, nors jų šiame rate jau nebėra... jų rankos giesmę baigdami nebeapspausime, tariant „Labanaktis!“ nebeišgirsime... Prisimindami juos visus, jau ten, prie Amžinojo laužo susirinkusius, prisimenam ir broliū Liūtą Grinių, lygiai prieš pusmetį staiga iš mūsų tarpo Amžinybėn išskviesta.

Prisimename Liūtą draugišką, nuoširdų, energingą – nestokojantį sumanymų ir entuziazmo juos vykdyti. Visuomet užsimušį, skubantį, o vis tik randantį laiko kitą išklausti paguosti, padrašinti. Šamoninga patriotą, iki užsispyrimo principingą idealistą, tautiniuose reikaluose kompromisų nepripažįstantį, tačiau tolerančių ir kitaip galvojančių. Su juo galima buvo pasiginčyti, nesutikti, bet visuomet draugiškai išsiskirti. Tikėję Skautybe, jos principais savo gyvenimą grindę. Pažinom jį jaunatvišką entuziazmą ir užkrečiančią šypsena aplinkoje sklaidžiantį, visuomet gerą darbėliu pasirodusį. Nepripažino kartų ar amžiaus skirtumo, buvo broliu-draugu ir jaunam ir vyresniajam todėl visų mėgiamas, kiekvienam susibūrimė laukiamas. Neįsivaizdavom jį galint pasenti, nelaiku iš skautiško rato pasitraukti, todėl sunku buvo sutikti žinią sausio 18 d. jį tapus staigaus širdies smūgio auka. Nors ši liūdna žinia pasitvirtino – mums, jo draugams, Liūtas nemirė – nematėme jo pašarvoto karste, nelydėjome į kapines, ant karsto nei žiedlapių, nei žemių saujos neužbėrėm. Liūtas mums nemirė, jo tik nebuvo čia, mūsų tarpe, iki gegužės 27 dienos, kai šeimos kviečiami rinkomės į Jaunimo centrą paskutiniam atsisveikinimui su Liūtu Griniu.

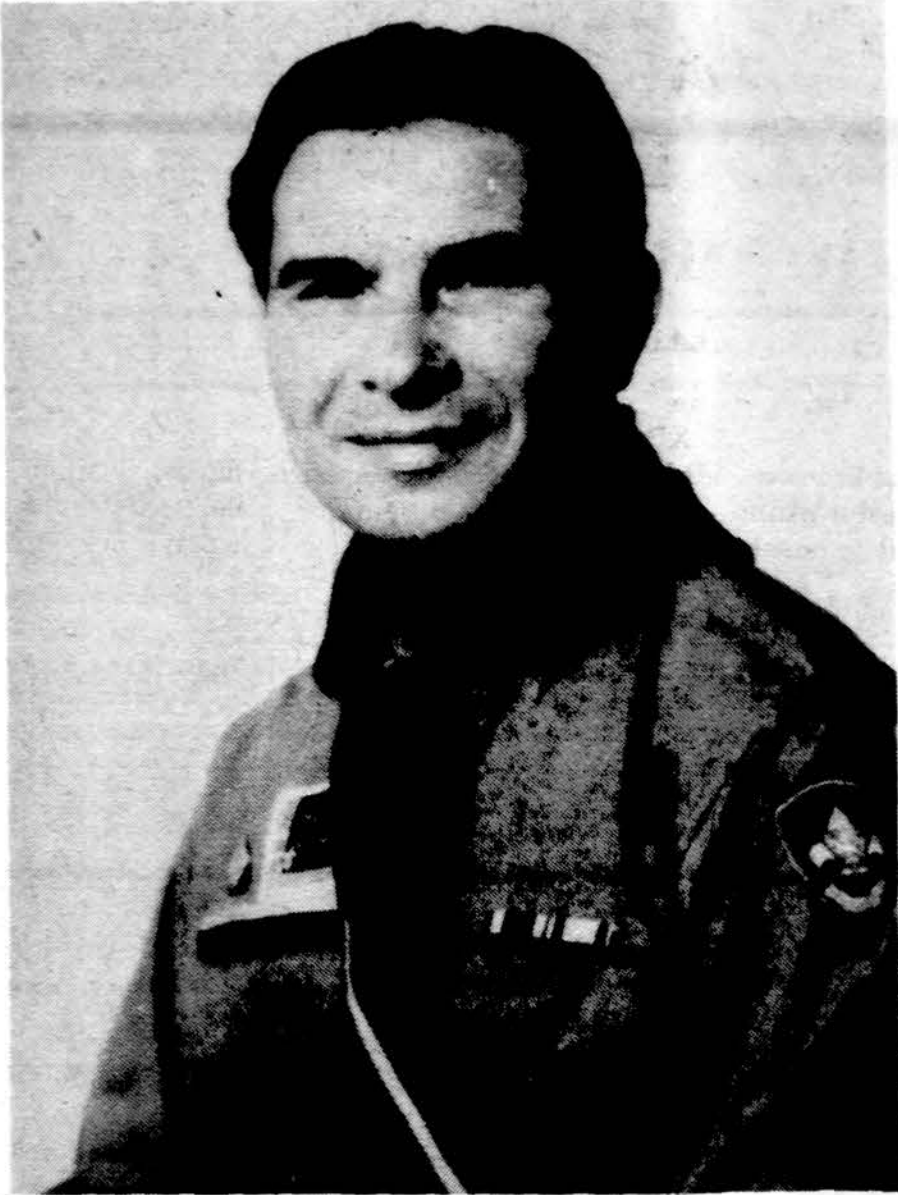
Susirinkome daugiau negu 150 asmenų – skautininkai, ASS nariai, visuomeninių organizacijų atstovai. Liūdnuis veidais, gedulinga nuotaika. Rinkomės lydėti broliū kelionėn, iš kurios nebegrįžtama. Paguodos ir užuojautos žodžių ieškojome našlei Nijolei, dukrai Nidai, sūnui Vyčiui ir uošvei Onai Siliūnienei, visų mylimai „Kernavės“ tunto mamunei. Užautėme ir šiame susibūrimė negalėjusius dalyvauti dukrą Audrą ir sūnų Arą.

puokštės pastatytoje dėžutėje slypi urna su jo pelenais, nors atsisveikinimui vadovavęs fil. Vytautas Mikūnas įvadiniame žodyje teigė: „Liūtas Grinius staiga mirė Washingtono kaimynystėje esančiame Aleksandrijos mieste. Dabar jo palaikai čia prieš mus, paskirti paskutinei kelionei į Lietuvos Tautines kapines. Susirinkom čia išreikšti pagarbą ir meilę jam. Dirbome, purenome tremties dirvonus, stovyklavome ir dainavome prie skautiško laužo, kurių liepsną jį su kitais sukūrė Marquette Parke.

„Liūtas priklausė eilei organizacijų, visur buvo veiklus, turtingas sumanymais, kuriuos paremdavo darbais“. Atsisveikinimo žodžius tarė: VLIKo vardu – inž. Pilypas Narutis; ALTos vardu – jos pirm. inž. Grožvydas Lazauskas, taip pat pareiškdamas užuojautą Valstiečių liaudininkų, Tautinės Sandaros ir žurnalo „Varpas“. ASS vadijos pirm. fil. Danutė Eidukienė paskaitė a.a. Liūto minčių pluoštelį. Korp! Vytis vardu atsisveikino pirm. Vytis Kirvelaitis. ASD pirm. Alida Vitaitė paskaitė šiuo atveju labai tinkamą dr. Vinco Kudirkos eilėrašį „Maniešiams“. FSS vardu atsisveikino fil. Kęstutis Ječius, o Vydūno Jaunimo fondo vardu – VJF tarybos pirm. fil. Leonas Maskaliūnas.

Atsisveikinimas baigtas Mairenio „Lietuva brangi“. Velionio sūnų Vytį, pagarbiam nešantį urną su pelenais, palydėjo visi šioje liūdnoje sueigoje dalyvavusieji, ilga vora automobilių vykdami į Tautines kapines. Kapinių pastato vestibulyje netilpo visi a.a. Liūtą lydėjusieji. Daugeliui teko stovėti lauke ant laiptų. Korp! Vytis pirm. V. Kirvelaičiui ir ASD pirm. Alidai Vitaitėi stovint garbės sargyboje, atsisveikinimo žodi tarė artimas velionio draugas fil. Vyt. Mikūnas. Šeimos nariams atsisveikinimui su velioniu, sūnų Vytis patalpino urną greta jo a.a. Liūto tėvo, buv. Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus, tam tikslui pastatytoje vitrinoje. Čia jie išsėsis iki Lietuvai atgavus nepriklausomybę gales grįžti į tėvynę, kurią mylėjo, kuriai dirbo, jos laisvės ilgėjosi... Dukra Nida urną papuošė gražia tautine juosta, o visi dalyviai, supynę rankas sugiedojo „Ateina naktis“ ir iš magnetofoninės juostos nukambėjo skautų veteranų okteto elegiškas Liūto mėgstamas „Aras“.

Atsisveikinom su a.a. Liūtu, kaip atsisveikinama su aplaninku draugu. Nesijautėme jį palaidoję tik laikinai atsisveikinę... Iš kapinių, šeimos pakviesti, visi dalyviai rinkosi Jaunimo centro kavinėn pabendravimui. Čia gražias vaišes paruošė svetingoji Mamunėlė – Ona Siliūniene. Ir čia jautėsi Liūto buvimas, o jo nepavargstanti šypsena ir negestantis žvilgsnis iš ASS spalvom papuošto por-

BROLIUI LIŪTUI IŠKELIAVUS

Netekome Liūto Griniaus! Žinia sklido po lietuviškus telkinius. Ji buvo neįtikėtina, nerėjosi paaiškinimų, patvirtinimų. Pasirodė ir laikraščiuose liūdno žinios, patvirtino ir radijas. Abejonės išnyko ir mintys sklido praetin.

Į pirmąją Akademino Skautų Sąjūdžio metinę šventę (1950) atėjo maloniai besišypsantis jaunuolis ir ištisė kairė, prisistatė ir pasakė norįs būti organizacijos nariu. Mes ištiesėm savo rankas ir priėmėm su džiaugsmu.

Prasidėjo veik keturių dešimčių bendras darbas, kuris su Liūtu visada buvo įdomus ir naudingas. Mūsų gyvenamos vietos dažnai skirdavosi šimtais ir tūkstančiais mylių, bet idėjos

treto, prigludusio prie Korp! Vytis vėliauos, tarsi kartojo fil. D. Eidukienės atsisveikinime paskaitytas Jo mintis:

„LAIMINGAS yra tas, kuris yra patenkintas, tuo ką turi; GERAS yra tas, kuris elgiasi šiandien taip, kad jam nereikėtų savo žodžių ir veiksmų gėdytis ar juos slėpti rytoj; KILNUS yra tas, kuris nuoširdžiai atiduoda nieko sau nesitikėdamas; TOBULAS yra tas, kuris gyvena nieko nenorėdamas, kitiems nekenkdamas, viską duodamas ir pats klaidų nedarydamas. SKAUTAS, tačiau, visomis jėgomis ir progomis stengiasi ateičiai būti tik GERESNIS, KILNESNIS, TOBULESNIS“. Išsėkis ramybėje, mielas Broli.

Sesė Ir. Regienė

ASS sukaktuvinėje stovykloje. Iš k. – tn L. Putriūtė, V. Meilytė, fil. R. Variakojytė, fil. L. Didžbalytė, fil. V. Kirvelaitis ir pusė fil. L. Maskaliūno.

Mintimis ir prisiminimais pakeliamume per a.a. Liūto nueitą kelią akademinės skautijos kelyje. Matėme ir prisimename Akademino Skautų Sąjūdžio vadijos pirmininko pareigose, „Mūsų Vyčio“ redaktoriaus, Vydūno Jaunimo Fondo direktoriaus pareigose. Pavartykime „Mūsų Vyčio“ komplektus ir nustebsimė, kiek minčių ir sumanymų jo buvo pateikta veiklos reikalais. Pilnas 40 metų „Mūsų Vyčio“ komplektas puošė jo bibliotekos lentynas. Dalis sumanymų buvo sėkmingai įgyvendinti, o mums reiks įgyvendinti likusius.

Prisimename a.a. Liūtą kaip nepamainomą judintoją Studentų Šalpos Fondo (1951-1953), rūpinosi šiuo fondu ir 1970 metas. Daug rūpesčio ir darbo emigracijos studijoje buvo įdėjęs į Lietuvos Pradžių Sąjungos veiklą, ypač jos kūrimosi metu.

Neužmirškime a.a. Liūto veiklos Vliko vadovybėje per 9 metus. Ir vėl daugybė sumanymų, minčių. Kelionė laivu po Baltijos jūrą, Kopenhagos tribulolas, – tai mūsų Liūto darbo plotai. Sakome „mūsų“, nes a.a. Liūtas priklausė ne tik šeimai, bet ir plačiai lietuviškai ir skautiškai šeimai. Ir ši didžioji šeima jo liūdi.

Mūsų brolis ir bičiulis a.a. Liūtas buvo išėjęs gerą visuomeninę mokyklą iš savo tėvo dr. Kazio Griniaus, buvusio Lietuvos Respublikos prezidento. Ši mokykla užtikrino sėkmingą darbą lietuvių bei pasiriktoje inžinerijos profesijoje, kur jis taip pat pasiekė atžymėtų laimėjimų ir paaukštintimų.

Mūsų brolis Liūtas, visą savo gyvenimą dirbdamas tėvynės Lietuvos gerojei, netaupė nei laiko, nei sveikatos. Jo neužmirštamas pavyzdžiais sekime ir mes.

Fil. V. Mikūnas

EUROPOS RAJONO SKAUTAI KVIEČIA

MIELOS SESĖS IR BROLIAI!

Šiais metais jau rinksimės į mūsų gražiosios sodybos skautų kalnelį 40-tajai Jubiliejinei vasaros stovyklai. Visus kviečiame gausiai dalyvauti.

Kaip greitai prasliuko 40 metų nuo pirmosios vasaros skautų stovyklos. Pirmieji stovyklautojai vieni išaugo, sukūrė šeimas, išaugino jaunimą, kiti paseno, ar paliko mūsų gyvųjų eiles. Kalnelyje buvę mažyčiai medeliai išaugo į didelius medžius, o buvusius senus, didelius, negailestinga audra spejo išversti iš šaknų Skautiškoji idėja nepasikeitė, nes kaip ir pradžioje, taip ir dabar, eime tu pačiu lietuvišku skautiškuoju keliu. Dabar maloniai kviečiam visus, suaugusius, senstančius, buvusius

kada nors mūsų eilėse, stovyklavusius bent kurioj mūsų stovykloj, į susibūrimą. Ateikite į mūsų Jubiliejine stovyklą, jei ne ištisai savaitei, tai savaitgaliui, ar tik šeštadieniui 5-tą rugpjūčio, stovyklos uždarymu, iškilimėms laužui.

Susėsimė prie to paties seno stovyklos stalo, prisiminsime savo jaunystės skautavimo dienas, susitikime su buvusiais dar nepažinčiais, nors gerai pažinusiais, skautų vadais, susipažinsime su naujaisiais.

Padarykime tikrai visiems atmintiną Jubiliejine stovyklą. Lauksime Jūsų visų ir tikrai tikiu, kad jį šį mano pakvietimą ne vienas atsiliepsite, pasirodysite mūsų stovykloje liepos 29 - rugpjūčio 8 dienomis. Lauksime. Vis būdžiu!

s. S.B. Vaitkevičius
LSS Europos Rajono Vadas

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)
Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius tašo savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisunčiamas gavus prašymą.

STOVYKLOS

Liepos 8-22 d. – Chicago tųntų stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Liepos 29 - rugpjūčio 8 d. – Jubiliejinė 40 metų Europos rajono stovykla Anglijoje, Lietuvių Sodyboje.

Rugpjūčio 5-12 d. – „Ažuolo“ ir „Gintaro“ vadovų mokykla Kalifornijos skautų stovyklavietėje „Rambyne“.

Spalio 6-9 d. – IV-toji Tuntininkų konferencija Beaumont, OH.

Mažų asmenybų noras yra – surasti gerą, didžiųjų noras – būti patiems gerais.
Seemann

Dr. Romualdas Poviliūtis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7373
5780 Archer Ave.
(6 bloki) vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą, pirm. ir ketv. 12-4-6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUNMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 484-5927
DR. ALGAS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinatų perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 - Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5646

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ Iginonėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalavimai esant atvažiui ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinatų perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

KURIE NEBIJO MIRTI

Komunizmas įstengia žmogų paversti žiauriu, plėšriu gyvuliu. Tačiau komunistai ima vengti to, kas susidarytų stipresnę priešiška propagandą, vengia daryti kankinių ir todėl ima bijoti žmonių, kurie nebijo už savo įsitikinimus ir siekumus mirti. Lietuviai turi tokių žmonių. Prisimintina Nijolė Sadūnaitė, Cidzikas, Terleckas, Petkus ir eilė kitų, pasiekusių net vakarus ir iš čia pasiryžusių grįžti tęsti laisvės kovą.

Tarp tokių turime įskaityti ir kun. Karolį Garucką, kurį dabar turime pareigą ypatingai prisiminti. Šiemet sukana 10 metų nuo jo mirties. Jis mirė 1979 m. balandžio 6 d. Ceikiniuose, Panevėžio apskrityje. Gerai, kad jo atminimą skelbia meniškas dailininko sukurtas paminklas Ceikinių šventoriuje, bet labai svarbu, kad jo atminimai ir darbas įamžintas specialiame leidinyje: „Didysis Kovotojas kunigas Karolis Garuckas“, kurį redagavo kun. Jonas Kidykas, o išleido „Krikščionis Gyvenime“ leidykla, vadovaujama prel. Vytauto Balčiūno.

Jau ir Lietuvos enciklopedijos antrame papildomajame tome pažymima, kad kun. K. Garuckas yra rezistentas. Nuo 1976 m. priklausė lietuvių Helsinkio grupei. Jo mirties metinių progą kitas okupantų kankinys kun. S. Tamkevičius savo pamoksle, kuris buvo išspausdintas Liet. Katalikų Bažnyčios kronikos 64 numeryje, pabrėžė, kad velionis kun. Garuckas buvo neuzmirštamas idealistas, kovotojas dėl tikinčiųjų teisių. Jam rūpėjo tėvynė Lietuva, jis nebijojo kelti balso prieš prievartą. Buvo vienas pirmųjų Helsinkio grupės kūrėjų. Kun. Garucko pavyzdys buvo pasakatas kun. Tamkevičiui pasakyti: „Šiandien mes neturim bijoti aukų. Jokie gąsdinimai, jokios lageriai, mirtis negali mūsų sustabdyti. Bažnyčia niekada nekentėjo dėl to, kad jos vaikai buvo plakami ir kryžduojami, bet Bažnyčia turėjo didelių nuostolių, kai jos vaikai pasidarydavo bailiais, dezertyrais ir išduodavo švenčiausią Kristaus reikalą, už kurį pats mirė ant kryžiaus“.

Knyga „Didysis kovotojas“ 385 puslapių, iliustruota nuotraukomis iš gyvenimo to kovotojo už lietuvių teises. Čia duodama jo autobiografija, žmonių atsiminimai apie jį, jo laiška su mielais žodžiais motinai, net ir jo sukurtos maldos. Tai buvo ne tik ryškūs, bet ir šventa asmenybė, dėl to pabaiogoje idėta malda jo beatifikacijai.

Knygoje pažymima, kad kun. A. Svarinskas pamoksle prie kun. Garucko kapo, primindamas jo ryžtą kovoje dėl lietuvių, dėl tikinčiųjų teisių, pasakė: „Kas šiandieną palis po šluota, tas išduos Bažnyčią. Šiandien baltomis meškomis nebepagasdins, nes jeigu mes tylesime... tai akmenys šauks!“. Kun. Garucko ryžtą gerai pavaizduoja ištraukė iš jo laiško vienas savo draugui: „Mes turime parnešti į šitą žemę, į kiekvieną užkampį negestancios ugnies. Taigi dirbkime, kovokime, nepaisykime nuovargio ir žaizdų – ir laimėsime!“ Kun. Garuckas buvo jėzuitas. Iš savo studijų vietos Valkenburg savo draugui vienu metu jis

rašė: „Pirmiausia Dievas, o gyvenimas, keliasdešimt metų – nedidelis daiktas. Bet ir tas menkniekis pasidaro didelis daiktas, jei pirmiausia dar didesnių dalykų ieškoma“. Kiekviena žymesnė religinė apraishia jam buvo svarbi. Jis savo draugui 1970 m. rašė: „Kun. Vaičiūnas pasakojo, kaip jis paskutiniiais Sakramentais aprūpino Balį Sruogą ir kaip jam tebesant Sruoga mirė“.

Liet. Kat. Bažnyčios kronika pažymi, kad kun. Garuckas nesibaikino to pagrindžio laikraščio leidėjams siūsti padrašinancius laiškus. Savo laiškais jis stengėsi stiprinti išvežuosius į Sibira. Jis rašė protesto raštus okupantų įstaigoms prieš neteisings nuteisimus. Pats buvo okupantų tartytojų varginamas.

Reikia džiaugtis šiuo leidiniu apie tą didįjį kovotoją už pavergtų teises. Gal šioje atsiminimų knygoje buvo galima kaiti ką išleisti iš blankesnių pareiskimų, bet vis dėlto tai puikus paminklas rytingam kovotojui dėl pavergtų mūsų brolių teisių. Pažymėtina, kad knygos apipavidalinimas rūpestingai atliktas Teresės Bogutienės.

Jeigu toki kovotojai dėl žmogaus teisių, dėl sąžinės laisvės, kokių buvo kun. K. Garuckas, palaužė Kremliaus tironiją ir pavergtiesiems emė darytis kiek šviesiau ir laisviau bent prabilti spaudoje, tai iš kitos pusės Sibiran ištremtųjų atodūšiai, mirtys dėl bado, vergų darbų ir šalčių emė sprogdinti lagerių spygliuotas vielas. Kremlius emė juos gausiau išleisdinėti, nebesipriešino žinioms, kad daugiau tokių trėmimų į Sibira nebebus. Grįžtantieji reabilituojami, skelbiama apie galimybes neteisings nuskriaustiesiems gražinti jų pagrobta nuosavybes, netgi parūpinti šiekias tokias pensijas.

Tai būtinas reikalas, ypac turinti mintyje, ka jie turėjo, būdami visai be kaltės, iškentėti. O jų kancios, kas buvo skelbta išveivijoje, rado atgarsio net ir okupantų kontroliuojamoje spaudoje. Galėjo būti Vilniuje išspausdintas toks leidinys, kaip „Amžino įšalo žemėje“. Tai rinkinys atsiminimų tų, kurie įstengė dar grįžti iš amžinojo įšalo žemės – Sibiro. Čia savo šūrytis Kontėjimus paskelbė Marijė Kontrimaitė, Dalia Grinkevičiūtė, Antanina Garmutė, Antanas Abromaitis, Paulina Motieciėnė, Šimonas Norbutas, Napalys Kitkauskas, Vytautas Jakelaitis. Jų apsakymai yra apie sunkią vaikystę, apie kancias prie Laptevų jūros, apie bausius tremtinių ešelonus, apie šalčius už poliarinės srities, apie kapų kauburėlius ant Pečioros kranto, apie graudžias Velykas Sibiro speigynuose, apie politinių kalinių skriaudimus ir naikinimą, apie mokytojų ir vaikų neregėtas kancias. Ypac jaudinantias iš latvių kalbos išverstas Latvijos tremtinio Ojaro Mednio dienoraštis, ryškiai pavaizduojas bado, ligų, šalčių, paniekinimų, skriaudų dienas, kada net sklido žinios apie mirtinai išbadėjusius, kurie gelbėjosi žmogiena. Milijonų žmonių mirtys šaukia – turi būti galas komunistų tironijai.

Juoz. Pr.

Neturtėliai yra mano geriausi pacientai – už juos man Dievas užmoka.

H. Boerhaave

Niekas taip mieliai nesileidžia papeikiamas, kaip tas, kas daugiausia nusipelno pagyrimo.

Plinijus

GAIRĖS BAŽNYČIOS SOCIALINĖS DOKTRINOS STUDIJOJOMS IR MOKYMOUI

L. TULABA

Auklėjimo kongregacija paruošė ir 1989 m. birželio 28 dieną paskelbė dokumentą apie socialinę Bažnyčios doktriną, kuri turės būti dėstoma klierikams seminarijose.

Dokumentas susideda iš 6 skyrių. Pirmuose penkiuose nusakoma Bažnyčios socialinis mokymas istorinėje, teorinėje ir praktinėje apimtyje. Liečiami trys pagrindiniai klausimai, būtent nurodomi pastovūs principai, duodami kriterijai sprendimui bei vertinimui ir pagaliau kalbama apie direktyvas, kurių reikia laikytis praktinėje veikloje. Šeštame skyriuje duodami nurodymai, kaip kandidatai į kunigus turi būti paruošiami socialinėje doktrinoje, kad vėliau galėtų gerai vadovauti socialinėje Bažnyčios veikloje.

Socialinė Bažnyčios doktrina remiasi amžiniais krikščioniškos etikos principais, kurie remiasi Apreiškimu, Tradicija ir oficialiu Bažnyčios mokymu. Ši doktrina nėra pilnai ir galutinai apibrėžta. Mat socialinis žmogijos gyvenimas kinta, igauna naujus aspektus, stato naujus reikalavimus, teikia naujas palidmybes. Prie viso to reikia derintis, reikia naujus nurodymus duoti. Žinoma, pagrindiniai principai krikščioniškos etikos lieka tie patys. Bet jų praktiškas pritaikymas naujose gyvenimo sąlygose kinta.

Antrame skyriuje duodama istorinė socialinės Bažnyčios doktrinos apžvalga. Ši doktrina savo šaknis turi Apreiškimė bei išganymo istorijoje. Pagrindiniai krikščioniškos sociologijos dėsniai yra nusakyti Evangelijoje ir ypac apaštalių laikyose. Iš pačios Bažnyčios prigimties ir veiklos ryškėja socialinis charakteris bei jo pagrindiniai bruožai. Bažnyčia yra bendrija. Ji turi savo vidinį socialinį gyvenimą, bet taip pat turi socialinius santykius su išoriniu pasauliu. Visa tai vyksta pagal iš Apreiškimio plaukiančius socialinio gyvenimo dėsnius.

Nuo 19 šimtmečio iki mūsų laikų, vykstant dideliems žmogijos gyvenime pasikeitimams, Bažnyčia rado reikalavimus duoti naujų direktyvų, liečiančių socialinį gyvenimą, ir formuoti vis pilnesnę Bažnyčios socialinę doktriną. Popiežius Leonas XIII paskelbė garsiąją

encikliką „Rerum Novarum“. Pijus XI Leono XIII encikliką papildė savo encikliką „Quadragesimo Anno“. Pijus XII visoje eilėje pasakytų kalbų praturtino socialinę Bažnyčios doktriną, derindamas ją prie naujų laiko reikalavimų. Jis pabrėžė, kad žemiškos gėrybės yra skirtos ir turi būti naudojamos visiems pagal reikalą. Jis aiškiai nusakė, kokios yra teisės ir prievolės darbininkų ir darbdavių. Jis kalbėjo apie tautų ir valstybių santykius, kurie turi būti pagrįsti teisingumu ir siekti taikos. Popiežius Jonas XXIII dviem enciklikomis „Mater et Magistra“ ir „Pacem in Terris“ patvirtindamas savo pirmtakų pareiskimus, juos papildė ypac tuo, kas liečia esamą nelygybę tarp tautų ir valstybių ir grėsmę vykstančių ir gresiančių konfliktų.

Plačiau ir kiek skirtngai pasisakė socialiniais klausimais Vatikano II susirinkimas. Dekrete „Lumen Gentium“ Vatikano II susirinkimas atsigrežė plačiau į žmogų ir į pasaulį. Pirmą kartą Bažnyčia tiek plačiai atvėrė duris į pasaulį ir į žemiškus žmogaus gyvenimo reikalus, žinoma, turėdama prieš akis antgamtinę žmogaus paskirtį. Tačiau pirmas, ne žmogus pasieks dangaus laime, norima, kad jis ir žemėje galėtų turėti priimtinesnį ir patogesnį gyvenimą.

Vos keleriems metams pralinkus, popiežius Paulius VI paskelbė encikliką „Populorum Progressio“. Tai buvo tam tikra prasme papildymas ir paaiskinimas dekreto „Lumen Gentium“. Paulius VI ypac atkreipė dėmesį į vis didėjančią socialinę ir ekonominę nelygybę pasaulyje tarp tautų ir valstybių. Švenčiant 80 metų nuo enciklikos „Rerum Novarum“ paskelbimo, tas pats popiežius paskelbė dar kitą encikliką „Octogesima Adveniens“. Šioje enciklikoje popiežius, einant į naują industrialinį gyvenimą, palietė krikščionių aktyvų dalyvavimą ne tik socialinėje, bet ir politinėje sferoje, kviečiant kovoti prieš klaidingas ir utopines ideologinio pobūdžio sistemas.

Pagaliau dabartinis popiežius Jonas Paulius II, minint 90 metų sukaktį nuo „Rerum No-

varum“, paskelbė encikliką „Laborem Exercens“, kurioje liečia ypac darbo bei užsiėmimo klausimą. Jis pabrėžia, jog visi turi teisę į darbą ir į teisingą atlyginimą. Todėl visa turėtų būti daroma valstybinėje ir tarptautinėje plotmėje, kad visi turėtų užsiėmimą ir socialinę gerovę, atitinkancią žmogaus kilnumą. Ir dar prieš porą metų Jonas Paulius II paskelbė kitą encikliką „Sollicitudo Rei Socialis“. Joje Šv. Tėvas atkreipia dėmesį į vis didėjančią ekonominę ir socialinę skirtumą tarp šiaures ir pietų kraštų. Ypatinga dėmesį Šv. Tėvas atkreipia į techninę pažangą, kuri turi siekti ne tik mediaginių laimėjimų, bet turi paisyti ir žmogaus dvasinio pašaukimo ir kilnumo.

Šis yra istorinis Bažnyčios socialinės doktrinos kelias. Jis nėra dar atbaigtas, nes gyvenimas eina pirmyn ir vis kinta. Prie kintamo gyvenimo sąlygų kinta ir pastovių krikščioniškos sociologijos dėsnių pritaikymas.

Tarp esminių krikščioniškos sociologijos principų pirmoje eilėje stovi žmogaus asmenybė. Žmogus yra tobuliausias žemiško pasaulio kūrinys, sukurtas ir Kūrėjo paveikslią ir panašumą ir pašauktas amžinam gyvenimui. Visas mediaginis pasaulis yra sukurtas tam, kad tarnautų žmogui. Iš čia seka ypatingos žmogaus teisės pagal jo asmenybės kilnumą. Tačiau žmogus savo prigimtimi yra pašauktas socialiniam gyvenimui. „Negera yra žmogui būti vienam“, – sakė Viešpatys, sukūręs pirmąjį žmogų (Prad 2, 18). Iš šių trijų pagrindinių principų vedami kiti pastovūs dėsniai, kuriais remiasi socialinis gyvenimas pagal Bažnyčios mokymą. Jie liečia bendrąjį gėrį, solidarumą, organišką socialinio gyvenimo sampratą ir visuotinę žemiškų vertybių paskirtį.

Siekiant socialinio gyvenimo vertybių, kurios siejasi su žmogaus asmenybės kilnumu, reikia visų pirmą turėti prieš akis šias vertybes: tiesa, laisvė, teisingumas, solidarumas, taika ir krikščioniškoji meilė. Šių vertybių reikia paisyti, ryžtantis pagerinti ekonominę, politinę, kultūrinę, techninę ir valstybinę santvarką. Štai kodėl Bažnyčia, nors ir pripažindama valstybei autonomiją žemiškų reikalų tvarkyme, dėl visų ben-

dro gėrio aktyviai jame dalyvaujami žmogaus asmens kilnumas, paisant dvasinių vertybių, kad etika stovėtų virš technikos, žmogaus asmenybės virš dalykų, dvasia virš medžiagos.

Bažnyčia nesitenkina vien nurodydama esminius krikščioniškos sociologijos principus, bet rūpinasi taigpi duoti nurodymų, kaip principai turi būti aiškiniami ir vykdomi.

Bažnyčia turi teisę ir pareigą duoti etinių ir moralinių nurodymų, kurie liečia socialinį gyvenimą aktyviai jame dalyvaujantiems dvasiškams ir pasauliečiams. Mat perėjimas iš teoretinio principų pažinimo į praktinį jų pritaikymą gyvenime yra keblus ir įvairus. Todėl naudinga ir reikalinga turėti nurodymų, kaip konkrečiai turėtų elgtis tie katalikai pasauliečiai, kurie eina atsakingas pareigas pasaulio reikalų tvarkyme. Bažnyčia rado reikalinga, atsivėlgdama ir laiko sąlygas ir vykstančius pasikeitimus socialiniame ir politiniame gyvenime, duoti konkrečių nurodymų, vertinimų bei išpėjimų. Mat i socialinio gyvenimo santvarka pradėjo turėti įtakos ideologijos, kaip marksizmas ir liberalizmas. Pirmasis nuvertino žmogų: jį padarė vien įrankiu bendrijos labui. Antrasis iškėlė individą ir jį pastatė virš bendro gėrio. Ir viena ir antra – marksistinė ir kapitalistinė – ideologija prieštarauja krikščioniškai socialinio-ekonominio gyvenimo sąvokai.

Tarp šių dviejų kraštutinių sistemų atsirado krikščioniškoji demokratija ir socialdemokratija: abi daugiau ar mažiau atlernatyvinės sistemos griežtąjam liberalizmui. Bažnyčia palankiai žiūri į istorinius sąjudžius, siekiančius atsistoti virš dviejų priešingybų: kapitalizmo ir socializmo. Tačiau Bažnyčia tiesiogiai nepasisakė ir nepasisakė už kurią nors partiją ar sistemą. Palieka laisvę tikintiesiems veikti individualiai ar organizuotai, siekiant užtikrinti pastovių bei esminių krikščioniškos sociologijos principų įgyvendinimą. Bažnyčia, vykdydama žmogijos išganymą, reikalauja iš tikinčiųjų, kad socialiniame gyvenime būtų paisoma bei pasisaikoma už žmogų, kaip jį pristato Evangelija, ir už žmonių bendriją Evangelijos mokymo šviesoje, atmetant liberalų ir socialistų „utopijas“. Turi būti siekiama žmogaus primato virš dalykų, darbo virš kapitalo. Iš čia seka, kad Bažnyčia turi teisę ir pareigą pasisakyti ir duoti

nurodymų socialinio gyvenimo vyksme, ypac konkrečiose jo formose, kurios neišvengiamai kinta.

Kalbant apie konkretų krikščioniškos sociologijos įgyvendinimą, visų pirma privalu studijuoti ir gerai pažinti oficialų Bažnyčios mokymą, kuris yra gausus ir įvairus pagal kintancias laiko sąlygas.

Kalbant apie žmogaus nelygstamą pranašybę prieš dalykus, reikia atsiminti ir pabrėžti, kad žmogiškos asmenybės kilnumas pareina iš jo dvasinės prigimties: jis yra ne tik tobuliausias Dievo kūrinys, bet ir jo vakas bei dangaus tėvonis, kadangi atpirtas ir iš naujo isigytas Kristaus krauju. Kaip toks žmogus turi būti traktuojamas tų, kurie tvarko politinį ir socialinį visuomenės gyvenimą. Savo inasa čia gali ir turi duoti tikintieji visais galimais būdais, neišskiriant nė tam tikro dialogo gavimo su visais veiksniais, kurie aktyviai reiškias nūdieniam pasauliui.

Leimanti dalis šioje apatališkoje socialinėje veikloje tenka pasauliečiams tikintiesiems. Tačiau jie privalo paisyti Bažnyčios nurodymų ir veikti pagal krikščioniškai suformuotą sąžinę. Labai svarbu, kad pasauliečiai tikintieji savo socialinėje apatališkoje veikloje būtų nuolatiniai ryšyje ir tamproje vienybėje su ganytojais.

Tikintieji per krikštą ir Suvtirtinimo sakramento malonę yra pašaukti pasaulio realybę, kurioje yra, persunkti Evangelijos šviesa, kad būtų pasiekta tikra žmogijos gyvenimo pažanga ne tik mediaginė, bet ir dvasinė, atitinkanti žmogaus asmenybės kilnumą.

Bažnyčia socialinėje doktrinoje nesilaiko kokios nors nuosavos sistemos, bet laikosi pliaralizmo. Tai nereikia, kad atsistoti virš dviejų priešingybų: kapitalizmo ir socializmo. Tačiau Bažnyčia tiesiogiai nepasisakė ir nepasisakė už kurią nors partiją ar sistemą. Palieka laisvę tikintiesiems veikti individualiai ar organizuotai, siekiant užtikrinti pastovių bei esminių krikščioniškos sociologijos principų įgyvendinimą. Bažnyčia, vykdydama žmogijos išganymą, reikalauja iš tikinčiųjų, kad socialiniame gyvenime būtų paisoma bei pasisaikoma už žmogų, kaip jį pristato Evangelija, ir už žmonių bendriją Evangelijos mokymo šviesoje, atmetant liberalų ir socialistų „utopijas“. Turi būti siekiama žmogaus primato virš dalykų, darbo virš kapitalo. Iš čia seka, kad Bažnyčia turi teisę ir pareigą pasisakyti ir duoti

Kalbant apie politiką, reikia skirti du dalykus: politikos sąvoką ir politinį išpareigojimą. Bažnyčia interesuojasi politika ne tik ten, kur ji liečia religiją, bet ir tuo, kas siejasi su žmogaus teisėmis, su (Nukelta į 4 psl.)

SKAIDRUPELIO RŪPINTOJĖLIS

Apsaka iš partizanų kovų meto J. VIZBARAS-SŪDUVAS

4

– Op... op... Juodi, Sartil! – pliaškėdamas botagu, smiltėtu lauko keleliu artėjo prie kryžkelės dviejų arklių traukiamas vežimas. – Susėdė tarsi šventoriuje per atlaidus ir plepsite!... Zabute, Marcelė!... darbymetės metas, – sustabdymas raštais pakrautą vežimą apšaukė moteris Vincas Kiaunė.

– Vincai, Vincuti!... pirma nusimk kepure, vaikel! Vaziuojai pro šventą vietą. Bent persišegnotum, tai laimėjai parvažiavisti. Šūkaloj, pamatęs mano rožinį. Sustojame pailsėti – pavargome benešdamos uogų pintines, – apibarė Vincą Šiaurienė.

– Nešūkaujų, Marcelė, nebaru – toks jau mano noras garsiai šnekėti. O!... avietės tikrai gražios, didelės, kaip vyšnios! – pasisemdamas sauja iš Izabelės pintinės teisiosis Kiaunė.

– Tai kur veži raštus? Daili pusis, – pagyrė Marcelė.

– Kam veži!... sau. Vežu į jūres lentpjūvė lentoms išpjauti. Dedu grindis savojo namo seklyčiai. Noriu prieš žiemą užbaigti.

– Tai gal ir vestuvėms jau rengiesi, Vincai?...

– Gal ir vestuvėms, kodėl ne?!... – atskirtiro. – Tai iš kur parvesi marte! – kamantinėjo toliau Marcelė.

– Iš kur... o štai šita ar ne marti?... – ir, pačiupęs į glėbį šalimais stovinčią Izabelę, Vincas, apsukęs aplink save, pasodino ant vežimo.

Aiktelėjusi iš nusteimo ir susijaudinimo Zabutė instinktyviai apkabino Vincą kakla, raudonuodama, kaip avietė.

– Stiprus, kaip meškinas... taip suspaudė, kad... net – skauda. Nusoko nuo vežimo Izabelė, meiliai žiūrėdama Vincui į akis.

– Tai bent vyras!... kas apylinkėje nežino Vincą Kiaunės? – pagyrė ir Šiaurienė. – Vincuk, pavėžėk uogų pintines iki mano trobelės. Tau pakeliui, rankas ištempė benešant. Sunkios.

– Mieliai!... ir pačią močiutę užkelsiu ant vežimo. – Dekui, Vinceli... eisiu pėsčia – netoli, o arklūkams ir taip sunku traukti vežimą smiltėtu keliu.

Besikalbedami netrukus privažiavo Marcelės Šiaurienės grytelė, stovinčią prie kelio į Jūres kaimą. Atsišveikinęs moteris Vincas Kiaunė nuvažiavo lentpjūvės link. Senas ir mažas buvo pastatėlis, aptvertas aukšta piniučių tvora, kadaise priklausęs jau mirusiam miško sargui Pilypiui Šiauriiui. Dabar trobelėje gyveno našlė Šiaurienė su savo giminaitė, našlaite Izabele Švelnyte. Mergaitė mokėsi siuvėjos amato pas Jūres siuvėją, o laisvaisiomis dienomis padedavo močiutei Šiaurienei rinkti miške uogas, grybus ir įvairias vaisvatazoles. Jas parduodamos Kazlų Rūdos supirkimo punkte moterys pelnėsi sau pragyvenimą. Namelio darželyje moterys užsiaugindavo bulvių, runkelių, daržovių sau ir paršiukui nusipėnėti. Apylinkės žemė buvo prasta: smėlynai, miško kirtimai, kuriose apščiai augo avietės, mėlynės, brūkšės, rudėnį vaisioki grybai.

Miškas ir jo gėrybės buvo pagrindinis žmonių pragyvenimo šaltinis. Pasiturinčių veik nebuvo, o bolševikų ir po jo sekusi vokiečių okupacija žmones dar daugiau nuskurdino. Vokiečiai masiniai pradėjo kirsti pušyną ir vežti lentpjūvėje apdirbtą medieną į Prūsias, tuo davė žmonėms darbo. Tačiau jų Reichsmarkė turėjo mažą vertę ir nebuvo ko už ją pirkti.

Sugrįžusios į namus moterys kibo prie ruošos darbų, nes jau buvo vėlyba popietė.

– Zabute, tavo akys šviesienės: išpylus ant stalo, peržiūrėk visas avietes, ar nesimato kur kirmėlaičių? Į avietes jos, melabosios, greit isimetą. Aš paėrsiu paršiuką ir, išėmsi iš rūsio stiklines, jas perplausiu ir padžiovinsiu uogoms sudėti. Laimė perieitame turguj nusipirkau cukraus – avietėms užteks, – plepėjo Šiaurienė sukinėdamosi po pirkele.

Rinkdama uogas, Izabelė vis galvojo apie Vincą Kiaunė. Lūpose jautė jo karštą pabučiavimą, krūtis kutenojo stiprių rankų apkabinimas, kada ją, laikydamas glebyje, sodino ant vežimo. Visą jauną moters buitį buvo apvaldes saldus jausmas, kažko troškimas, ko ji dar niekad nebuvo patyrusi. Izabelė Vincą dažnai matydavo parapijos bažnyčios šventoriuje po pamaldų: aukštą, tiesų, geltonais garbanotais plaukais, visada su kuo nors besikalbantį. Jau tada, jos bręstantios mergaitės sieloje, Vincas buvo vyro idealas, pati, kad ir nesuvokdama, jautė jam simpatiją. Praėjusi pavasarį, mokyklos pabaigtųjų vakarelyje Izabelė Švelnyte, kaip geriausiai baigus, turėjo progos pasirodyti scenoje ir tarti keletą žodžių į mokinių tėvus ir svečius. O šokių metu, nepaprastai jos sustėbimui, Vincas Kiaunė pakvietė Izabelę suokti sustėbimį. Nuo to laiko Švelnyte apie Vincą dažnai pasvajodavo.

(Bus daugiau)

MOSŲ KOLONIJOSE

Dainava, MI

GULBĖS GIESMĖ

Liepos 9 dienos Dainavos direktorių tarybos posėdyje pasukini kartą dalyvavo Janina Udrienė. Bene pirmą kartą ji tarybos posėdžiui pirmininkavo, nors posėdyje taip pat dalyvavo ir tarybos pirmininkas dr. Vytenis Damušis. Janina pasukini kartą posėdyje dalyvavo kaip garbingos Ateitininkų federacijos atstovė, jai atstovavusi bent aštuonerius metus. Matematikos profesorė, jaunimo auklėtoja, akcologė, plačią posėdžio darbotvarkę pravarė per maždaug valandą laiko, gal kiek ilgiau negu kolegijos paskaita užtrunka. Naujasis Ateitininkų federacijos atstovas bus Vitas Sirgėdas, kuris ne tik posėdyje dalyvavo, bet jam ir sekretoriavo.

Posėdyje ilgiau ar trumpiau dalyvavo šešiolika asmenų, aštuoni iš jų kaip tarybos direktoriai. Šiuo metu taryboje yra trys neužimtos vietos, kurios turėtų būti netolimoje ateityje užpildytos. Gajos korporacija, Lietuvių katalikų moterų sąjunga ir Amerikos lietuvių katalikų federacija bus paprašytos skirti savo atstovus tarybai. Šešių direktorių kadencijos baigiasi su ateinančių metų rėmėju suvažiavimu.

Kalbant apie rėmėjų suvažiavimą, šių metų suvažiavimas įvyksta liepos 23 dieną. Tuo pačiu bus ir metinis šventė, kuri prasidės 11 valandą šventomis Mišiomis, kurias atvėrė kun. Ričardas Repšys. Po to bus tradicinis pasisvečiavimas prie Spyglio ežero, įvairūs užkandžiai, laimėjimai ir kiti malonumai. Metinės šventės paruošiamiesiems darbams vadovauja tarybos pirmininkas.

Tarybos išdinkimas Steponas Smalinskas pranešė, kad iš a.a. Kazimiero Sragausko palikimo Dainavai skirta 500 dol. Dr. Marius Laniauskas, Clevelando rėmėjų komiteto pirmininkas, per posėdį išdinkinui įteikė Sušinskų šeimos auką a.a. Alberto Sušinsko atminimui. Taryba dėkinga už abi 500 dol. aukas. Tarybos pirmininkas, įvertindamas šias gražias aukas, pastebėjo, kad dėmesys Dainavai Chicagoje kiek sumažėjęs, nes daug jaunų šeimų aktyviai remia lietuvių centro steigiamąsi Lemonte. Iš tikrųjų abi institucijos viena su kita nekonkuruoja. Lietuvių centras Lemonte nepretenduoja perimti Dainavos jaunimo stovyklos funkcijos. Tuo pačiu Dainavos tikslai, nors nesipriešina lietuvių centrui, yra specifiniai nukreipti lietuviškojo katalikiškojo jaunimo auklėjimui. Detroito rėmėjų komiteto teigimu rūpinis Jurgis Idzelis.

Posėdžio gale prisimintas nuo-

stolių padaręs viesulas. Kiek išgalima, rajonas valomas nuo nuverstų medžių. Norima praskinti kelią į Rambyno kalną. Šiuo metu buvęs kelelis yra nepraeinamas, užverstas išverstų medžių. Kryžių kalne du kryžiai buvo viesulo iškelti, tačiau dr. Adolfo Damušio pastangomis jie atnaujinti ir vėl įstatyti į žemę. Su giliu susirūpinimu ir viltimi prisiminta kun. Viktoro Dabušio sunki operacija. Taryba jam pasiuntusi gėlių ir linkėjimų. Kun. V. Dabušis yra vienas iš Dainavos pirmūnų, ilgalaikis tarybos pirmininkas, amžinas jos rėmėjas.

Prieš baigiant šią korespondenciją reikia bent trumpai paminėti stovyklos administratorių Vacijų Lelį, kuris su šiuo posėdžiu savo garbingai atliktas pareigas oficialiai pabaigė. Jis padėjo visiems, kurie prisidėjo prie jo rūpesčių palengvinimo. Būdamas veiksmo, o ne žodžio žmogus, jis neturėjo ilgus ar dramatiškos kalbos. Jo „kalba“ aidai Dainavos keliuose, pastatuose, rajone, kurie buvo atnaujinti, atremontuoti, staciai atgaivinti jo tėvišku rūpesčiu ir patangomis. Tiesa, jis nedirbo vienas, bet be jo pasiaukojimo ir trūso gal ir kiti nebūtų taip uoliai prisidėję. Albinas Grigaitis, perimęs V. Lelio pareigas, Dainavai yra daug nusipelnęs ir padaręs. Jis yra nagingas, taupus, pareigingas ir ypač kuklus. Jis nebijo sunkaus darbo ar atsakomybės, tik iš paskutiniųjų vengia bet kokių titulu, nors jų būtų visokeriopai užsitarnavęs. Jis nelieka vienas, nes Detroito administracinis komitetas, vadovaujamas Vyto Petrulio, yra pasiruošęs jam talkinti. Su laiku keičiasi veidai ir vardai, bet meilė lietuviškajam jaunimui, meilė pamiltai Dainavai auga ir klesti.

Romualdas Kriaučiūnas

Hot Springs, R MINĖJIMAS

Masinių trėmimų minėjimas birželio 18 d. pradėtas šv. Mišiomis, užprašytais Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybos. Turininga pamokslą pasakė kun. Jonas Burkus, nušviesdamas dabartinę padėtį pavergtoje Lietuvoje. Gražiai žėjęs, nes daug jaunų šeimų aktyviai remia lietuvių centro steigiamąsi Lemonte. Iš tikrųjų abi institucijos viena su kita nekonkuruoja. Lietuvių centras Lemonte nepretenduoja perimti Dainavos jaunimo stovyklos funkcijos. Tuo pačiu Dainavos tikslai, nors nesipriešina lietuvių centrui, yra specifiniai nukreipti lietuviškojo katalikiškojo jaunimo auklėjimui. Detroito rėmėjų komiteto teigimu rūpinis Jurgis Idzelis.

Posėdžio gale prisimintas nuo-

SOCIALINĖ DOKTRINA

(Atkelta iš 3 psl.)

bendruoju gėriu, su socialiniu teisingumu, su visu tuo, kas rišasi su etika bei su Evangelijos nuostatais. Kas kita yra su politiniu įsipareigojimu, darant konkrečius sprendimus, formuojant programas, politinės valdžios vykdymą, visa tai yra pasauliečių kompetencija. Bažnyčia tik reikalauja, kad katalikai politikai turėtų teisingą ir Evangelijos reikalavimus respektuojančią sąžinę. Tačiau kai kuriais atvejais, būtent, kai yra pavojus pažeisti prigimties ir Dievo įstatymus, Bažnyčia gali pasisakyti prieš ir už kurį nors politinį veiksnį bei sistemą. Socialinė Bažnyčios doktrina, atremta į Evangeliją bei išplaukianti iš jos, ženklina Dievo karalystės buvimą bei reikšmę pasaulyje. O jos buvimas ir reikšmė siekia ne tik tikinčiųjų, bet ir visos žmonijos gėrio.

Socialinė Bažnyčios doktrina, nors yra jau gana turtinga ir gana konkreti, vis dėl to dar nėra galutinai apibrėžta: turės dar būti papildyta ir praturtinta, sekant bekintantį žmonių socialinį gyvenimą. Bet jau ir dabar ji prisistato kaip gana aiški krikščioniško socialinio gyvenimo gairė.

Paskutiniame skyriuje duodama konkretūs nurodymai, kaip turi būti paruošiami socialinės Bažnyčios doktrinos mokytojai ir kaip turi būti socialinei veiklai mokomi bei paruošiami seminaristai — būsimieji kunigai.

žvūsius tremtinius, į sceną bvo iškviesta Stf. Rūkiene, buvusi mokytoja, Sibiro tremtinė, knygu „Vergijos kryžkeliose“ ir „Sugrįžimas į laisvę“ autorė. Jos pagerbinui LB vicepirm. Irena Sirutienė prisegė gėlę. S. Ingaunis trumpai apibūdino minėjimo prasmę ir pranešė, kad po užkandžių bus rodoma vaizdajuostė iš okupuotos Lietuvos. Mūsų dainininkės R. Sabaliūnienė, O Tamošauskienė, K. Sadauskienė, F. Dimgailienė, Ks. Stasiūnaitienė, L. Gudeliene ir I. Sirutienė padainavo tris dainas — „Vėžė mane iš namų“, „Pražydo jazminai“ ir „Tėvynės kloniai“. Regina Sabaliūnienė padeklamavo St. Santvaro eilėraštį. Su įdomumu ir nostalgija stebėjome vaizdajuostėje Nepriklausomybės šventės minėjimą pirmą kartą okupuotoje Lietuvoje. Kauno Valstybės teatras, Karo muziejus, Vilnius, Giedraičiai — vaizdai keitėsi ekrane, minia skandavo Lietuva, Lietuva... pleveno trispalvės, drąsios, viltingos kalbos, po beveik pusę šimtmečio tylos, spaudė ašaras. Ar tai tik laikinis mirasas? Ar sulauksime tos išvąjotos Nepriklausomybės? Pynėsi klausimai, į kuriuos tik ateitis teatsakys.

Sal. Šmaizienė

CLASSIFIED GUIDE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja
jūsų namus.

Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971. Adresas 6600 S. Pulaski Rd. One stop Real Estate

HELP WANTED

RESIDENCE INN BY MARRIOTT

Our growing Company offers competitive wages, excellent benefits and growth potential. We are currently offering positions as: Night Auditor (Must speak fluent English), Executive Housekeeper (Must speak fluent English), Suite Attendants, House Persons, Laundry Attendants, Starting at \$5.00 per hour.

2001 S. Highland Ave.
Lombard, IL 60148
629-7800, Ext. 2008.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

LEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemių. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIUS PUMPUTIS

FOR SALE

“ATTENTION — GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 1-602-638-8885 Ext. GH 7765.

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. butas antrame a., 2 mieg., be baldų prieš Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią. Tik suaugusiems, be gyvuliukų, 350 dol. į mėn. su apšildymu. Skambinti 423-4697

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR SĄLDYTUVUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

Jei, prieš atvykstant į JAV, dirbate Vokietijoje nors 18 mėn. ir šiuo metu dar tebedirbate JAV-se, galite gauti pensiją iš Vokietijos. Kreipkitės į: tasta Agency of USA, P.O. Box 346, St. Clair Shores, MI 48080, Tel. 313-773-7529. Kalbėti angliskai arba vokiškai.

sekmadienį, liepos 23 d.

Nek. Pr. Marijos seserų
vienuolyno sodyboje
PUTNAM, Connecticut

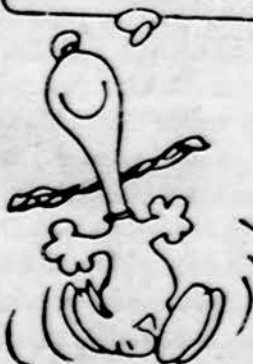
METINIS PIKNIKAS
— Lietuvių susiartinimo šventė

11:00 Šv. Mišios, pamokslas
12:00 Pietūs, pramogos
3:00 Neringos stovyklautojų programa
4:00 Procesija ir Palaiminimas

Mišias laikys Vyskupas Paulius Baltakis
Pamokslą sakys Kun. Alfonsas Svarinskas

Atvykite pabendrauti, pasidžiaugti
Pasikvieskite ir savo draugus

O, NERINGA!

Jaunuoliams
Studentams
Dirbantiems
ATSIPŪSTII!

Rugpj. 13-20, 1989
NERINGOJ
Vermont'e

Vaikystę išaugusius jaunuolius kviečiame sugrįžti NERINGON atsinaujinti krikščioniškai ir tautiškai! Atėjo laikas, ypač dabar TAUTOS ATGIMIMO metu, iš naujo pažvelgti savo gėlmėn nebe vaiko žvilgsniu!

Stovyklos savaitė jaunuoliams 17-25 metų.
Kreiptis: NERINGA, Box 134C, RFD 4,
W. Brattleboro, VT 05301. 1-802-254-9819.

BOSTONO ŽINIOS

BOSTONIŠKIŲ IŠLEISTA
PLOKŠTELĖ LIETUVOJE

Rašytojo Antano Gustaičio, buv. Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjo Alfonso Petrulio ir „Laisvės Varpo“ vedėjo Petro Viščinio iniciatyva ir pastangomis išleista akt. Henriko Kačinskio plokštelė susilaukė rimto dėmesio ir įvertinimo Lietuvoje. Vilniaus radijas, gražiai apibūdinęs tą plokštelę, liepos 12 d. laidoje perdavė už jos net penkis akt. Henriko Kačinskio atliktus eilėraščius. Tai Antano Miškinio „Miškas“, Vinco Mykoliaičio-Putino „Rūpintojelis“, Maironio „Ant Birutės kalno“, Kazio Binkio „Pavasaris“ ir Oskaro Milašiaus „Lietuva“.

Tai rodo, kad tos plokštelės išleidimu atliktas reikšmingas darbas, kurio pagrindu akt. Henrikas Kačinskas net po mirties grįžta į tėvynę. Bet keista, kad ta plokštelė nerodo susidomėjimo mūsų lituanistinės mokyklos ir LB-nės švietimo taryba. Sakoma, kad jos manančios, jog dailus akt. Henriko Kačinskio skaitymas mūsų literatūros kūrinių nepriemamas lituanistinių mokyklų mokiniams. Jei taip iš tikrųjų yra, tai liūdnas faktas. Iš tikrųjų tik dailus lietuvių literatūros kūrinių skaitymas gali atskleisti mūsų jaunajai kartai mūsų literatūros grožį ir sudominti tą jaunimą savąja literatūra.

SOL.

M. BIZINKAUSKAITĖS
BILDINĖS
PASISAKYMAS

Liepos 9 d. laidoje „Laisvės Varpas“ perdavė platų pasikalbėjimą su sol. Maryte Bizinkauskaite-Bildiene apie jos apsilankymą Lietuvoje, dainavimą Lietuvos operoje ir koncertuose keliuose miestuose. Pasirodo, kad muz. Vlado Švedo tarpininkavimu, ji buvo „Tėviškės“ draugijos iškviesta ir jos aprūpinta butu ir visu išlaikymu, o taip pat gerai atlyginta už dainavimą operoje ir koncertuose. Jai pačiai teko padengti tik kelionės išlaidas. Lietuvos opera paliko jai labai gerą įspūdį. Lygindama su Amerikos ir Kanados operomis,

„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra „Laisvės Varpo“ lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00-10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: 508 — 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti radijo stotį telefonu: 508 — 587-9898.

Girtavimas žmogų nužemina net už gyvulius žemiau, panašiai kaip protas iškelia žmogų aukščiau gyvulio.

G. Sinclair

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00

Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

MARYLANDO MOKSLEIVIAI VILNIUJE

Vilniaus moksleiviai Marylande

Baltimorės lietuvių festivaly, įvykusiame birželio 3-4 dienomis, tarp įvairių stalų su lietuviška spauda, rankdarbiais, meno kūriniams buvo ir vienas stalas su okupuotos Lietuvos miestų albumais ir nuotraukomis. Prie jo abi dienas budo keletas jaunuolių, kurie praeivių užkalbinti lietuviškai sakė esą amerikiečiai ir lietuviškai nemoka, o norintiems įsigyti tu išstatytų albumų atsakinėjo, kad tai jų asmeniškai suvenyrai ir jie nepardavimui. Pasirodo, kad tie jaunuoliai tai vienos Marylando katalikų vidurinės mokyklos moksleiviai, kurie balandžio mėnesį praleido Vilniuje, lankydami Salomėjos Nėries vardo mokyklą, apgyvendinti lietuvių šeimose. Jie dar tebegyveno išpūdziais iš Lietuvos ir kiekvienam stabtelėjusiam prie jų stalo pasakojo, kaip jiems Vilniuje patikę, koks lietuvių nuosirdumas, kaip Lietuvos miestai skiriasi nuo Rusijos ir rusai nuo lietuvių ir kaip jie norėtų ir bandys vėl ten vykti.

Teko sueiti ir su tos mokyklos rusų kalbos mokytoju Ed Miller, kurio pastangomis šis pasikeitimas tarp Vilniaus ir Marylando mokyklų įvyko ir sužinoti kaip Marylandui teko vilniečiai. Washingtono buvo suauktas suvažiavimas tu Amerikos mokyklų atstovų, kurie buvo pareiškę norą dalyvauti JAV ir Sovietų Sąjungos moksleivių trimetinėje pasikeitimo programoje. Marylando John Carroll vardo vidurinei mokyklai buvo paskirta viena Odesos vidurinė mokykla, nes uostai Odesa ir Baltimorė, nors savo laiku, žydams ir kitoms tautybėms protestuojant, buvo jau seniai suporuoti, kaip miestai — „seserys“. Minėtas mokytojas Ed Miller pareiškė nepasitenkinimą dėl šio paskyrimo, nes jo mokykla ne Baltimorėje, bet Bel Air miestelyje, šiaurėje nuo Baltimorės. Tuo pačiu metu viena Minnesotos mokykla buvo nepatenkinta gavusi Vilnių, nes ji norėjusi pietietiško miesto. Ir taip Minnesota paėmė Odesą, o Marylandas Vilnių. Pats Ed Miller buvo daug kartų lankęsis Sovietų Sąjungoje, bet niekad nebuvo buvęs Pabaltyje, taigi tuo pasikeitimu buvo labai patenkintas, ypač kai jo mokykla katalikiška ir jis sužinojo, kad Lietuva yra katalikiškas kraštas.

Su nekantrumu, bet taip pat ir su gera doze abejonių buvo laukiami moksleiviai iš Lietuvos atvyksta į šią palyginti nuosalią, pasiturinčių amerikiečių apgyvendintą vietovę ir į mokyklą, kurioje mokėstis už mokslą ne kiekvienam amerikiečiui įkandamas ir kur lietu-

JUOZAS GAILA

vio ar Lietuvos vardas buvo visai nežinomas. Kaip vilniečiai buvo laukiami ir kaip jie užsirekomendavo vaizdžiai pailiustruoją laikraščio „The Aegis“ kovo 30 dienos vedamasis, pavadintas „Istorinis vizitas“.

Penkiolikos lietuvių mokinių grupė, rašo laikraštį, jau išvyko ir greičiausia ruošiasi priimti panašią grupę mokinių iš Harfordo vietovės. John Carroll mokykla ir apskritai visa mūsų vietovė gali didžiulius šitaip svingingai priėmusi jaunuosius svečius. Mūsų šeimos tuos jaunuolius priėmė ir globojo kaip savo šeimos narius, o kiti gyventojai, apylinkės organizacijos ir verslo įstaigos ištisė prielankumo kilimą, įrodydami dar kartą, kad Harfordas kažkuo išsiskiria iš kitų.

Salomėjos Nėries mokyklos auklėtiniai už mūsų prielankumą atsilygino tokia šiluma, kad tūkstančiai, kurie turėjo progos su jais susitikti ir pasikalbėti, juos ilgai atsimins.

Šitokio istorinio pasikeitimo su Sovietų moksleiviais pas mus niekada nėra buvę ir tik mokytojo Ed Miller ir John Carroll mokyklos dėka šis ryšys su žmonėmis iš „Blogio imperijos“, kaip buvęs prez. Reaganas pavadinio, įvyko. Ši vietovė buvo viena iš 30-ties visoje Amerikoje įtraukta į šią pasikeitimo programą.

Suprantama, kad pradžioje buvo daug netikrumo. Ar tie jauni žmonės iš sovietinės respublikos pritaips? Ar jie reikalauja specialių privilegijų? Ar jie bus taip komunistiniai indoktrinuoti, kad liks uždari amerikietiškam gyvenimo būdui?

Pasirodė, kad mūsų baimė buvo be pagrindo.

Aišku, čia negalima užginti tiesos, kad tai nebuvo tipiški sovietų moksleiviai, kurie kovo mėnesį viešėjo Harfode. Pirma, jie atvyko iš krašto, kuris buvo nepriklausomas, kol jo neužėmė raudonoji armija 1940 metais ir, nežiūrint veik 50 metų sovietinės indoktrinacijos, Lietuvos žmonės savyje tebėra išlaikę garbingą nepriklausomybės jausmą. Antra, tie septyniolikmečiai ir aštuoniolikmečiai, kurie pas mus viešėjo, buvo rinktiniai. Tai buvo grietinėlės talentingi, inteligentiški, sofistikuoti.

Nežiūrint to, jie savo akimis galejo išvysti visą, kas yra gero Amerikoje ir nėra abejonės, kad jie parsiveš namo žymiai daugiau, nei tos medžiaginės gėrybės, kuriomis jie taip gausiai buvo mūsų žmonių apdovanoti. Jie parsiveš meilę ir broliš-

kumą, visokeriopa pareikšta jiems Harfordo vietovės gyventojų.

Skaitydamos amerikiečių spaudos atsiliepimus apie Lietuvos moksleivius, negali nesidžiaugti ir nesididžiuoti, kad jie taip gražiai reprezentavo mūsų visų tėvynę — Lietuvą. Padėka ne tik jiems, bet ir jų tėvams, kad nepaprastai sunkiu Lietuvai laikotarpiu jie užaugino tokius puikius jaunuolius. Nėra abejonės, kad prie šių jaunuolių auklėjimo ir ypač paruošimo daug prisidėjo ir Salomėjos Nėries mokyklos mokytojai ir vadovybė. Ak, tas Salomėjos Nėries vardas! Argi jis dabar negalėtų būti pakeistas? Argi mokykla paruošianti tokius tautos reprezentantus turėtų vadintis vardu Saliutės, parašiusios Lietuvos budeliui Stalinui baladę?

Šiek tiek nuostabu, kad amerikiečiams moksleiviams, praleidusiems toje mokykloje keletą savaitių, atrodė, kad ten drausmė mažesnė. Jie taip pat pastebėjo, kad, išėjus iš rusų kalbos pamokų, lietuviškai nustodavo su jais kalbėti rusiškai ir pereinavo į anglų kalbą. Nors jie vyko į Sovietų Sąjungą dalinai pagilinti studijuojamą rusų kalbą, bet nė vienas nesigalėjo atsiradęs rusiškai nekalbantiame krašte. Pora iš jų net įstojo į Joanos Vaičiulaitės-Slavikienės vedamus lietuvių kalbos kursus Baltimorėje, mokyti lietuviškai. Paklausti, ar buvę kuo nors nuvilti ar nepatenkinti Lietuvoje, purtė galvas, kad ne, nors kai kurie pasigedo „milkshakes“, „french fries“ ir „hamburgers“. Maistas taip pat lietuvių šeimose buvęs geras ir jo buvę net per daug: viena daili mergaitė sakėsi priaugusi net penkis svarus.

Visai kitokią išpūdį palikusi Rusija. Maskvoj buvo šįprksčiai su jais elgamasi viešbuty, Leningrade restoranai ir viešbučių kambariai apsėsti tarakonų. Pagal juos, Lietuva labai panaši į Ameriką, o Rusija tokia, kaip apie ją rašoma Amerikos spaudoje. Pasakojo jie taip pat apie grupę amerikiečių moksleivių iš pietinės valstijos, kurie buvo nuvežti į vieną Gruzijos mokyklą ir matė tas demonstracijas ir kareivius kastuvais kapojančius gruzinus. Po to mokyklos buvo uždarytos ir, vos penkis dienas prabuvę Gruzijoje, jie buvo atvežti į Maskvą ir rusų mokyklą. Amerikiečiai tiek buvę sukręsti ir tiek pasipiktinę rusais, kad atsiskė eiti į rusų mokyklą.

Ateinančiais metais iš Vilniaus į Marylandą atvyks kita bebaigianti Salomėjos Nėries mokyklą moksleivių grupė,

Laiškas

NE PARUOŠĖ, O PARASĖ

Pranešimuose ar recenzijose apie naujas knygas pasitaiko klaida: sakoma paruošė ar

nes ši pasikeitimo programa pagal sutartį tęsis trejus metus, t.y. iki 1991 metų, ir kita grupė amerikiečių iš John Carroll mokyklos vyks į Vilnių. Reikia tikėtis, kad ir ateinantys pasikeitimai moksleiviais tarp Vilniaus ir Marylando valstijos bus tokie pat sėkmingi ir patarnaus Lietuvos ir lietuvių vardą garsinimui.

parengė, kur turėtų būti parašė. Tokią klaidą skaitėme R. K. Vidžiūnienės recenzijoje apie knygą „Paulius Galaunė“ (Draugas, liepos 5 d.). veikalo autorė Zita Žemaitytė ne paruošė, o pati viena parašė, atlikusi kelerių metų tyrinėjimus. Kitiškai tos rūšies klaida įsivėlė „Draugo“ „Bostono žinių“ kronikoje: dr. Adolfas Šapoka ne aprašė, o redagavo „Lietuvos istoriją“, kuri dabar pakartotinai išleista Lietuvoje. Tą veikalą parašė 5 istorikai: J. Jakštas, Z. Ivinskis, P. Šležas, P. Klimas ir A. Šapoka, kuris kartu buvo ir visos knygos redaktorius.

Jurgis Gimbutas

DRAUGAS, trečiadienis, 1989 m. liepos mėn. 19 d.

5

Su giliu liūdesiu pranešame draugams bei pažįstamiems, kad Lietuvoje, Antalieptėje, š.m. liepos 9 d. mirė mūsų mylimas Brolis ir Dėdė, žiaurios Sibiro tremties dalyvis,

A.†A.

kun. JONAS JATULIS

Iš tremties grįžęs, dar eilę metų darbavosi keliose parapijose. Paskutinė vieta — Antalieptė, kurioje išbuvo klebonu 13 metų.

Likę gimines JAV: seserys Juozė Lapšienė, Rozalija Petronienė, brolvaikis Gediminas Jatulis su šeima, dr. Edvardas-Vytautas Jatulis, Algis Lapšys su šeima, Aloyzas Petronis su šeima ir Danutė Izbičienė su šeima. Kiti gimines — okupuotoje Lietuvoje.

A.†A.
BRONISLOVAS MARTINKUS

Gyveno Cicero, IL. Po ilgos ir sunkios ligos mūsų mylimas Tėvelis, Uošvis ir Senelis mirė 1989 m. liepos 18 d. 9:58 val. ryto, sulaukęs 73 m. amžiaus.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukte Michalina Viltienė, žentas Stasys, anūakai Danguolė ir Juozas, brolis Antanas su šeima ir kiti gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionis buvo vyras a.a. Aleksandros.

Priklausė Tauragės klubui.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, liepos 19 d. nuo 6 iki 9 v.v. ir ketvirtadienį, liepos 20 d. nuo 4 iki 9 v. v. Butkus-Petkus koplyčioje, 1446 S. 50 Ave., Cicero, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 21 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Antano parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukte, žentas ir anūakai.

Laidotuvių direkt. Butkus-Petkus. Tel. 652-1003.

Šviesiam žibureliui,

A.†A.
ELENUTEI KAČINSKIENEI

užgesus, jos vyrui LEONUI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu su jumis liūdime.

Antanas ir Vanda Gruzdžiai
Felicija Izbičienė
Jonas ir Ramutė Kriviai
Henrikas ir Aleksandra Lukaševičiai
Jonas ir Ona Pupininkai

Mylimai žmonai

A.†A.
ELENAI EIMAITYTEI
KAČINSKIENEI

mirus, jos vyrą, gimnazijos klasės draugą, LEONĄ nuosirdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

Jadvyga ir Petras Gruodžiai

A.†A.
HERTAI MARIJAI VYGANTIENEI

mirus, jos sūnams VYTAUTUI ir MINDAUGUI su šeimomis, jos seserims EVAI ir MARGARETAI bei kitiems giminėms nuosirdžiai užuojautą reiškia

Dana ir Vytautas Gyliai

Tėviškos laukų kaimynui

A.†A.
ANTANUI JANUŠONIUI

mirus, Rochester N. Y., žmonai JADVYGAI, dukroms GAILUTEI ir SIGUTEI su šeima ir kitiems giminėms Lietuvoje reiškiamo nuosirdžiai užuojautą.

Bronė ir Stasys Juozapavičiai

St. Petersburg Beach, Florida

Mielą LEONĄ KAČINSKĄ, jo mylimai žmonai

A.†A. ELENAI

mirus, nuosirdžiai užjaučia

Ukmergiškiai:

Kazimieras Jankūnas

Kazys ir Elena Šeštokai

Leonardas Šimkus

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

Kultūros židinyje Brooklyne Lietuvos buriuotojai priėmė. Iš kairės: dr. V. Dambra ir jo žmona, kpt. Ignas Miniotas, LB tarybos pirm. Angėlė Nelsienė, sutikimo mecenatas inž. Vytautas Paulius, Henrikas Laucius ir A. Miklas.

APLIKIMUS

x Bronius Kviklys, buvęs ilgametis „Draugo“ redaktorius, parašęs keturis toms „Mūsų Lietuvos“ ir šešis toms „Lietuvos bažnyčių“, buvo per neapsižiūrėjimą praleistas, minint didžiulius „Draugo“ redaktorius pereito šeštadienio, liepos 15 d., vedamajame straipsnyje. Jo pavardė taisant buvo netyčia išbraukta su dabartiniais redaktoriais. Redakcija nuosirdžiai atspira. Jis ir dabar yra nuolatinis ir nuosirdus bendradarbis bei Spaudos draugijos direktorius.

x Dainavos stovyklavietės metinė šventė bus šį sekmadienį, liepos 23 d. Visi kviečiami dalyvauti, ypač vaikų ir jaunuolių tėvai, kurie dar nori savo vaikus išaukšti lietuviškai ir palikti savos šeimos namais. Dainavos administracija yra pasiruošusi sutikti visas viešias ir svečius.

x Šv. Kryžiaus ligoninė liepos 27 d., ketvirtadienį, mokys paruošti maistą vienam ar dviem žmonėms, ypač senesnio amžiaus. Pietūs prasidės 5 val. p.p. vyresnio amžiaus žmonėms ligoninės kavinėje. Priimami ne daugiau kaip 95 asmenys. Reikia iš anksto registruotis telefonu 471-5944.

x Elta, prancūzų kalba lietuvių informacija ir dokumentacija, liepos-rugsėjo mėnesių numeris, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje plačiai prancūzų kalba duodamos ištraukos ar memorandumai bei telegramos, liečiančios prieš beveik 50 metų padarytą Hitlerio-Stalino sutartį ir Pabaltijo bei kitų kraštų pasidalinimą. Pabaigoje duodama statistika apie Lietuvą. Gerai suredaguotas ir išleistas Birutės Venskuvienės.

x American Travel Service Bureau praneša, kad dabar galima nupirkti automobilį giminėms Lietuvoje. Kaina: „Lada“ nuo 5,245 dol., o „Samara“ nuo 6,245 dol. Automobilai pristatomi per 30-60 dienų iš Suomijos. Informacijai kreiptis: ATSB, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL, 60643, tel. 312-238-9787.

x Kargo visą laiką siunčiama į Vilnių arba į Maskvą praneša Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą.

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Kun. Jonas Borevičius, SJ, kuris tik šį sekmadienį, liepos 15 d., grįžo iš ligoninės, pasveikino „Draugą“ su jo gyvavimo 80 metų sukaktimi. Jis išreiškė sveikinimus visų lietuvių jezuitų vardu ir palinkėjo dar ilgai gyvuoti ir skleisti žinias išeičioje. „Draugas“ nuosirdžiai yra dėkingas už sveikinimus.

x Sol. Eva Tamulėnaitė-Toft liepos 23 d., sekmadienį, 12:30 val. giedos evangelikų reformatų bažnyčioje, 5230 So. Artesian Ave. Po pamaldų bus kvietė parapijos salėje.

x Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje, kuri bus rugpjūčio 6-13 d. Dainavoje, H. Bankaitis iš Clevelando skaitys paskaitą apie planetas, o A. Kirvelaitis apie lituanistines mokyklas.

x Pasikeitusių išveivijos misijos kryptis besilaisvinančios Lietuvos atžvilgiu — tai veda moji mintis ir tema, kuri įvairių simpoziumų būdu bus nagrinėjama Lietuvių Fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitėje rugpjūčio 13-20 dienomis Dainavoje. Norintieji savaitėje dalyvauti turi paskubėti su registracija pas Joną Vasarį.

x Politinę paskaitą šį sekmadienį, liepos 23 d., 12:30 v. p.p., Lietuvių centre Lemonte skaitys dr. Alg. Statkevičius. Visus atsilankyti kviečia Lietuvių Respublikonų lyga. Aukos nebus renkamos.

x Kazys Gasiūnas, York, Pa., pratęsė prenumeratą, pridėjo 30 dol. dienaščio stiprinimui, 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių su prierašu: „Sėkmės ir išvėrmės visiems „Draugo“ darbuotojams linkiu“. Nuosirdus ačiū už realią auką ir linkėjimus. K. Gasiūną skelbiame garbės prenumeratorium.

x Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjunga ruošia lietuvių gydytojų suvažiavimą Darbo dienos savaitgalyje, rugsėjo 2-3 d. Suvažiavimas vyks Hyatt Oak Brook viešbutyje, 1909 Spring Rd., Oak Brook, IL. Informacijai kreiptis pas dr. Vanagūną, 312-386-354 arba G. Vizinienę, 312-986-9665.

x Dėmesio viengungiai! Kas turi mašiną ir mėgsta šviriame ore žuvauti, grybauti, medžioti, tas gali visą laiką gyventi pas mane veltui, tik dėl papildusių akių padėti žolę nupjauti, ir krautuvę nuvažiuoti, paskaityti. Smulkiau skambinti 1-608-296-2077 arba rašyti Stanley Abromavičius, Route 1, Westfield, WI 53964.

x 15 dienų Lietuvoje! Š. m. rugsėjo 12 d. išskrenda ekskursija, kuri galės praleisti 15 dienų Lietuvoje. Turėsite galimybę ilgai pavyšėti pas gimines, pakeliauti po Lietuvą, aplankyti įvairius miestus. Skubėkite registruotis! Vietų skaičius ribotas! Kreiptis: American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 312-238-9787.

x Lietuvos keliauninkų dėmesiu! Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarimus New Yorko aerodromuose, skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300.

x Romas Pukštys vyksta į Lietuvą liepos 29 d. Tarpininkaus pinigų pervežime, automobilių užpirkime ir pan. Įstiga Transpak veikia kasdien nuo 12-6 v. p.p., arba susitarus. Tel. 312-436-7772, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629.

x „Draugo“ renginių komiteto susirinkimas buvo antradienį, liepos 18 d. Susirinkime buvo aptarta gegužinė, kuri bus liepos 30 d. Prasidės šv. Mišiomis 12 val. Administracija bus po pamaldų atidaryta. Joje bus galima užsimokėti prenumeratas, įsigyti knygų ir meniškų dirbinių. Taip pat dar laukiama laimėjimams fantų, kuriuos galima įteikti kiekvienam komiteto nariui.

x Dr. Vaclovas Šaulys, Chicago, Ill., atsiuntė mokėstį už dvi prenumeratas, Aleksas Spirikaitis, Euclid, Ohio, Vladas Jasiulionis, Maywood, Cal., pratęsė prenumeratas taip pat vieneriems metams. Visi trys yra „Draugo“ garbės prenumeratoriai ir paaukojo po 25 dol. dienaščio stiprinimui. Labai dėkojame.

x Kun. A. Valiuška, Mykolas Bajorūnas, Eva Paulauskas, Br. Norkevičius, Vito Vaiskūnas, Emily Tutlys, G. Lendraitis, A. Maslauskas, Kęstutis Paulikas, K. Juškaitis, Julius Pakalka, Antanas Stulpinas, Bernice Rampsch, Jonas Šaulys, Walter Maciunskas, atsiuntė po 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių ir kartu pratęsė dienaščio prenumeratą. Labai dėkojame.

x Inž. Vaclovas Mažeika, Park Ridge, Ill., Raimundas Rimkus, Berwyn, Ill., Valerija Šimkus, Chicago, Ill., Leonas Krajauskas, St. Petersburg, Fla., Tony Galkus, Ellicott City, Md., V. Dzikas, Omaha, Nebraska, „Draugo“ garbės prenumeratoriai, rėmėjai, su prenumeratos pratęsimo mokėstis, kiekvienas paaukojo ir po 20 dol. Nuosirdus ačiū.

x Inž. Pranas Urbutis iš Lighthouse Pt., Fla., sveikina „Draugą“ jubiliejaus proga ir linki būti geriausiu dienaščiu kiekviename lietuvių bute. Ta proga pratęsė prenumeratą su visa šimtaine. Inž. P. Urbutiui, mūsų garbės prenumeratoriui, rėmėjui, tariame nuosirdus ačiū už auką ir linkėjimus.

x Skautai sugrįžta iš Rako stovyklavietės seštadienį, liepos 22 d. Autobusas sustos prie Jau-nimo centro apie 4 v. p.p. Vadvai prašo tevelius atvykti pasitikti savo stovyklautojų.

x Ieškoma moteris prižiūrėti 2 m. berniuką 5 dienas savaitėje. Skambinti 312-925-0473. Atlyginimas pagal susitarimą.

x JUOZAS RACEVIČIUS, namas parduoda greit. Ikaunijimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233.

x Lietuvoje pageidaujama kosmetika labai žemomis kainomis! Pz. 12 spalvų mažiaus negu 2 dol. Įvairus pasirinkimas. Transpak, 2655 W. 69 St., tel. 312-436-7772.

x Jūsų pinigai į Lietuvą siunčiami per banką į „dolerines“ parduotuves: tinka jūsų gimiųjų apsipirkimui, automobiliams ir palikimams tvarkyti. Muito nėra. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Greit parduodu vienos ir dvejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

Redaguoja J. Piacas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

DARIUI IR GIRĖNUI

Vakar džiaugsmas mums žibėjo, Akių, veido šypsena. Šiandien liūdesys aidėja, Verkia motina sena.

Verkė tėvas Nemunėlis, Verkė Neris, Dauguva. Ir Šešupė, ir Dubysa, Verkė visa Lietuva

Už Atlanto vandenyno, Prie šalėlės mylimos; Žuvo Darius — Girėnas, Liūdi širdis mūsų tautos.

Šimtmetės senos pušys Ošia, slama paslapčia, Klausinėja viena kita, Kas užmigo amžiu čia?

Daug metelių jau praėjo, Nuo garbingosios dienos. Jie gyvybę ten padėjo, Del Tėvynės Lietuvos!

Dalius Sauliukas

DIEVAS MYLI LIETUVĄ

Aš gyvenu Amerikoje. Esu Amerikos lietuvių. Lankau lituanistines mokyklas. Jose išmokstu lietuviškai skaityti ir rašyti. Besimokydama sužinojau, kad Lietuva yra stipri, bet turėjo daug vargų, kol atgavo nepriklausomybę.

Aš noriu verkti, kai išgirstu, ką rusai — komunistai padarė lietuviams ir Lietuvai, mūsų tėvų ir prosenelių šaliai. Lietuviai niekada nenustoję kovoti už laisvę. Jie labai brangia ir myli laisvę. Tos kovos dėka, šiandien Gedimino kalne sostinėje kabo mūsų trispalvė ir mūsų himno gražūs žodžiai ten giedami.

Aš negaliu sulaukti to laiko, kada skrisiu į Lietuvą. Būtinai užlipsiu į Gedimino kalną, kad savo akimis pamatyčiau mūsų vėliavą.

Ačiū Dievui, kad Jis pagaliau išklaušė mūsų maldą.

Renata Kvantaitė,
Marquette Parko lit. m-los
8 sk. mokinė

Red. Lietuva laisvėja dėl to, kad paveldėjo didvyrių dvasią. Dariaus Girėno žygis prisidėjo prie to dvasios pakilimo. Gaila, kad šį mėnesį švenčiame jų tragišką likimą, o ne pergalės triumfą. Tačiau jų paliktas testamentas ipareigoja kiekvieną lietuvių nesuklysti pakelyje, bet žengti pirmyn iki pergalės. To mūsų tauta dabar siekia ir su Dievo palaima pasieks.

KĄ AŠ VEIKIU VASARĄ

Mokyklos durys užsidarė. Atostogos. Visa diena laisva? Tik ne man. Kiekvieną dieną turiu kokių nors pareigų.

Pirmadieniais lankau kanklių darželį, nes mano mokytoja Ona Mikulskienė mane pakvietė į Čiurlionio ansamblio kanklininkų grupę. Mes koncertuojame, kai kas nors pakviečia. Kiti labai gerai kankliuoja. Man reikia daugiau dirbti, kad kitus pasivyčiau.

Padėdu tvarkyti lietuvių darželį, kuris yra sename parke. Ten yra įvairių tautybių darželiai. Lietuvių darželyje yra dr. J. Basanavičiaus ir dr. V. Kudirkos paminklai. Mums reikia išrauti piktžoles, sugrėb-

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Lietuvių tautos didvyriai Steponas Darius ir Stasys Girėnas.

KŪDRAKELIŲ VELNIUKAS

(Liaudies pasaka konkursui)

Nuo to atsitikimo, kurį dabar papasakosiu, praėjo apie pora šimtų metų, kada žuvėdai (švedai) buvo toje žemėje. Kur dabar yra Palendriai, tada buvo Kalnujų — Aukštųjų kaimas. Pas to kaimo šeimininką buvo tokia tvarka: dieną ganė gyvulius vieni piemenys, o naktį — kiti. Naktį ganydavo vyresnio amžiaus pusberniai ir pusmėrgės. Sujodavo ganyti į paskirtą vietą, kuri seniau vadinosi Trakas, o dabar Palkutė. Tas vardas yra kilęs nuo palkos (pagalys). Seniau su palkomis kerdžiai (piemenų vadai) mušdavo išdykusius ir neklusnius piemenis. Ten gyveno du ūkininkai: Bladžio Šeštokas ir Bakučio Martynas. Jie gyveno tarp didelio miško ir pievų. Vieną kartą beganant tiems arkliniams įvyko toks atsitikimas.

Naktį susikūrė didelė lauža. Aplink ugnį vieni šokdavo kaip beždžionės, o kiti miške daukdavo kaip liūtai. Panašiai kaip per Sekmines: su muzika, būgneliais, trūbomis ir kanklėmis. Ir taip visą naktį iki aušros. Atsiradavo dievobaimingų (relingų) ūkininkų vaikų, kurie laikui atėjus ir gyvulius apžiūrėjęs, poterius kalbėdavo ir truputį atsiguldavo. Išdykėliai juokdavosi iš tokių. Tiem juokdams kartais ir taip atsitikdavo. Naktį padudė atsiradavo pelkėje, kojos į krūmus įkištos. Kol namus atrodavo, kartais klaidžiodavo iki pietų (12 val. dienos).

(Bus daugiau)

Klausimai. 1. Kas tie piemenys? 2. Kodėl ganydavo naktį? 3. Kaip naktį leisdavo laiką? 4. Ką gyvuliai tuo metu darydavo? 5. Ar šiame krašte kas nors panašaus daroma? **Žodynas.** 1. Pusbernis-pusmėrgė, 2. joti (sujodavo), 3. ganyti, 4. arklininkas, 5. trūba, 6. poretai, 7. pelkė, 8. klaidžioji, 9. akimirka, 10. akiplėša. **Gramatikos uždavinys.** Turime būdvardį suderintą su daiktavardžiu; jų galūnės yra tokios: -inė, -ą. Kurios giminės yra daiktavardis ir būdvardis? Kurios linkniuotės yra daiktavardis ir būdvardis? Parašykite žodžius su tomis galūnėmis.

Galvosūkio taisyklės Draugo 134 numerioje.

ŽMOGUS IR VĖJAS

(Lietuvių tautosaka)

Kartą žmogus vežė sieną. Šoko Vėjas ir pradėjo sieną nešioti. Žmogus užpykęs sviedė peiliu ir perdūrė Vėjui šoną. Visiems vėjams džiovino javus, tik šiam žmogui nepūtė ir nedžiovino. Iš kaimynų sužinojo namelį, kuriame Vėjas gyvena. Nueina žmogelis pas Vėją ir sako: „Kodėl visiem pūti, o man ne?“ Vėjas parodė žmogui sužeistą šoną ir tarė: „Kaip aš tau pūsiu, kad pradūrėi man šoną“. Žmogus pradėjo Vėją atsiprašinėti ir prašyti, kad vėl pūstų ir džiovintų jį javus. Vėjas tarė: „Aš tau pašvirkšiu švirkšliuku“. Žmogus pareina namo ir randa visas trobas išvartytas, išgriautas. (Papasakojo R. Zenkevičienė, 80 m. amžiaus, iš Ricelių kaimo, Liškiaivos valsč. Užrašė Š. Šneideris 1932 m.).

HENRIKO NAGIO „TĖVAS“

„Tėvas“ yra eileraštis apie tėvą ir sūnų. Jie kartu sėdi ir tyli, galvoja apie savo svajones, apie jaunystę.

Tėvas galvoja apie savo jaunystę. Jis gyvena kitame krašte, tai buvo seni laikai. Tuo tarpu sūnus sėdėjo ir galvojo apie savo svajonę, savo niekada neatskrajintą baltą Arktikos sakalą. Abudu buvo tokie tylūs, įtempti, paskendę giliame galvojeime.

MAŽA MERGAITĖ

Aš mažą mergaitę. Myliu tėvelius. Turiu voveraitę, Trijų metų bus.

Aušra Mulokaitė,
Los Angeles Šv. Kazimiero
lit. m-los IV sk. mokinė
(„Pėdsakai“)

DIENA PARKE

Šiandien mano mama sutiko praleisti dieną parke. Mes prirovėme pilną mašiną įvairių dalykų: dvi papildomios kėdės, dvi paklodes, daug maisto ir šviidini. Truko mums penkiolika minučių ten nuvažiuoti. Pirmiausia mes patogiai išsitiesėm ant paklodžių. Po to su broliais nuėjau išsinuomoti valtį. Buvo smagu tvinkinyje. Mama tuo tarpu žolėje ištiesė kojas ir klausėsi muzikos skaitydama knygą.

Po irklavimo aš su savo broliais nutariau eiti prie arklų. Prie mūsų priėjo žmogus ir paklausė, ar mes nenoretumėm pajodinėti. Šaukdami atsakėme: „Taip“.

Aš gavau juodą arklį. Jis labai gražiai mokėjo bėgti riečia. Priėjo mano brolis su savo arkliais. Tas arklis pradėjo mus stumdyti. Aš buvau numesta nuo arkliaus. Įkritau į purvą. Arklis nuo manęs pabėgo. Likau be arkliaus.

Kai atėjo brolis, jo arklis man spyrė į koją. Buvau labai pikta, nubėgau verkdama pas mamą. Daugiau nesiartinu prie arkliaus. Stovėjau atokiai žiūrėdama.

Atėję broliai juokėsi iki ašarų. Nubėgau prie mašinos ir laukiau, kol mama su broliais pasirodė važiuoti namo. Sugrįžusi namo nuėjau tiesiai į lovą.

Tokia buvo nesėkminga mano diena, praleista parke.

Vanasa Kašelionytė,
Los Angeles Šv. Kazimiero
lit. m-los mokinė („Pėdsakai“)

Arklis ant keturių kojų ir suklumpa. Ne tam arkliaus balnas.